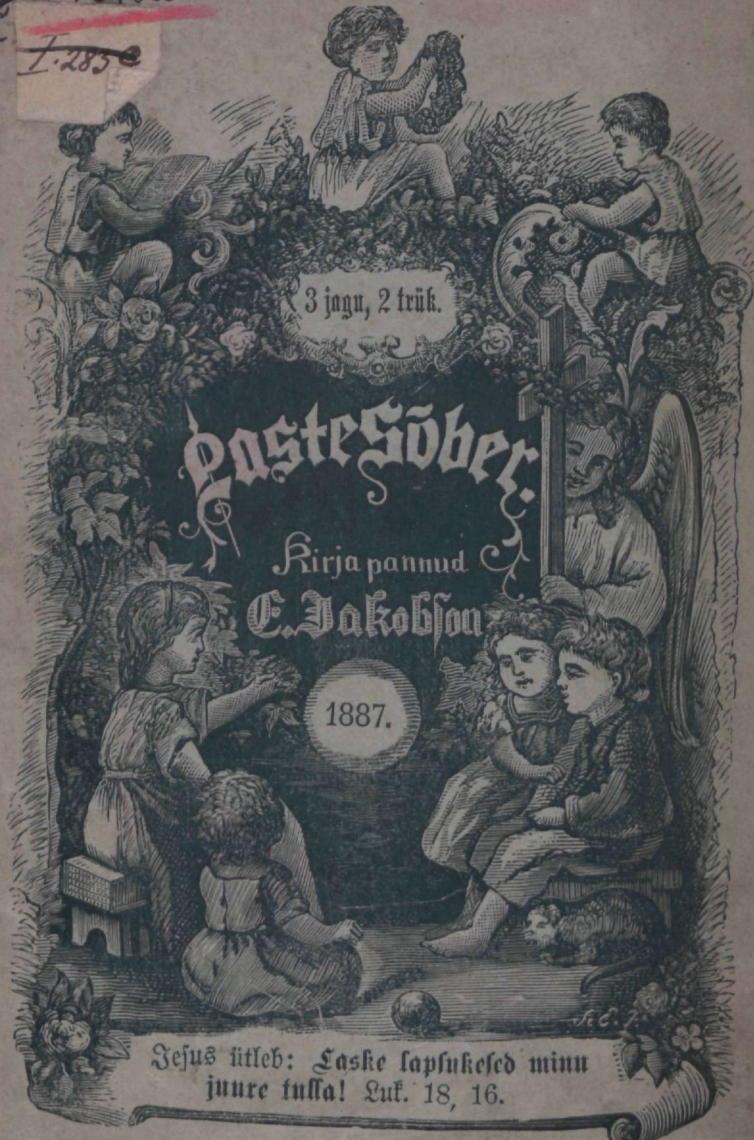

№ A 1618a

II I. 285

3 jagu, 2 teük.

Paste Söber

Kirja pannud
E. Jakobson

1887.

Jesus ütleb: Laske lapsukesed minn
juure tulla! Luf. 18, 16.

№ 11.

1900. ESTONIA
+ ESTONIA +

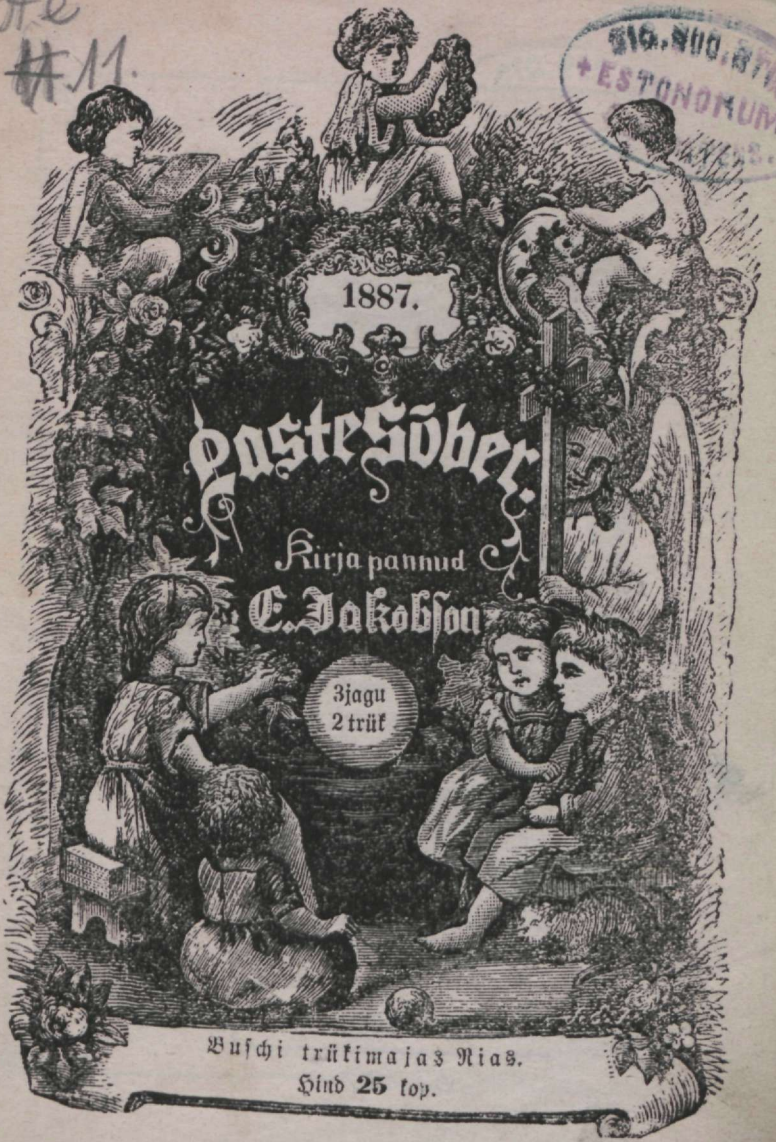
1887.

Paste-Söber

Kirja pannud
E. Jakobson

3 jagu
2 trüki

Wuschi trükimajas Nias.
Hind 25 kop.

Довольно дешево. — Дерпт, 19. Июля 1886 г.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

33797

210.800.870.
+ ESTONIKURA. +
DORPATENS.

Ah, kui ilus pilt!

1. Söömapalve.

„Kõikide filmad loo-
davad sinu peale ja sa
annad neile nende rooga
omal ajal. Sa teed oma
helded käed lahti ja täi-
dad kõik, mis elab, hea
meelega.“

„Igaüks, kell õht on,
see kiitku Jehowat.

Halleluja, Amen!“

2. Hommifulaul.

Üks weike laps küll olen ma
Ja nõdra jõuuga,
Ma õnnis olla tahaks laa,
See tee mull teadmata.

Mu heaks oled, Jeesus sa,
Kord lapsukeseks saand,
Ja oma kalli verega
Mind äralumastand.

Oh, kallid Õnnistegija,
Nüüd õpeta mind laa,
Mis oma armastusega
Sull pean tegema.

4. Kes on minu wennad ja õed.

Kes on minu wennad ?
 Kes mu õed on ?
 Need on Jesu liikmed,
 Need nad tõeste on.

Karjake, see weike,
 Karjast tunneb ta,
 Hüüab maa peal teda
 Dnnistegija !

Nad on lapsukesed
 Sündind Jumalast ;
 Kes lord taewas saavad
 Temast auustust.

Need on minu wennad,
 Need mu õed on.
 Iikka jälle ütlen :
 Jah, need tõest' nad on.

3. Ušk ja armastus.

1. Ühes ilusas metsas lord leidis
 Kaks weikest kena lapsukest ma,
 Tütart lasti oma hõlma süis wõtis
 Ja poisikest teretasin kaa.

2. Mind juhatades poisike laulis
 Seit kalli usulootufeteest,
 Mis ehitatud ilusas metsas
 Ja läbi wiib tulest ja weest.

3. Nende lauludest rõõmus, juis jõudju
Ma wiimaks läbi Jordani jõest.
Seal tütarlapse laulu weel kuulsin
Aga ühe armastusteeft.

5. Jõululaul.

Bulge mu lapsed, mispäraft ma tulnud
Sealt taewase trooni pealt waesufe lauta:
Et teid, mu tallefi, hõlma süit wõtma
Ja tagaifi taewase rõõmuusefse lõtma.

6. Haua peal.

Oh armasta, oh armasta!
 Nii kaua kui võid armasta!
 See aeg küll kiirelt tuleb ta,
 Kus haua pead sa kaebama.
 Küll põlvili siis langed sa
 Ja katad silmi kätega:
 Ei enam teist või näha sa,
 Ta puhkab mullas rahuga.
 Kui hüüad: Anna andeks sa!
 Sind olen kurvaстанud ma.
 Ei või sa waetust saada kaa,
 Sest ei või näha, kuulda ta.
 Oh armasta seepärast sa
 Nii kaua kui võid armasta!
 See aeg on kiir küll tulema,
 Kus haua peal pead leinama.

7. Šhtupalwe.

h helde Jeesus tule sa
 Mu juure täna õdft,
 Ja kaitse oma inglīga
 Münd kõige kahju eest.

8. Weikese Maria kiri
 oma isale wiimseš Wenez
 Türgi sõjas aastal 1877.

u armas isa!

Seft päewast saadik, kus sa
 meist lahkusid, ja oma kalli isamaa
 eest sõtta äraläksid, ei jäta ma maha

iga päew su peale mõelda. Ma olen väga kurb, et sind enam iga hommiku ei wõi teretada! Ma loodan aga, et Jumal sind, mu kallid isa, jälle meie juure terwelt ja elusalt tagasttoob, et ma sulle siis jälle, nenda kui ennegi, wõiksin suud anda, ja et ma jälle su laela ümber wõiksin hakata sind kinnihoides, et sa millaski enam ära ei läheks. Jää Jumalaga, mu armas isa, ja tule jälle, aga õige pea minu juure tagasi. Seepeale igatsedes ja oodates, jään sind omas südames pidades, sinu armastaja tütar
 Maria.

Kui suur wõis tütarlapse ehmatus ja mure olla, kui teada sai, et tema armas isa juba mulla all magas, kui kiri senna tuli, ja et ta nüüd enam millaski ei saada tagastitulema.

Kui palju niisugusid ohwrisi kaa wiinne sõda enesele pärinud, kes wõib ülesarwata!

Teie aga, mu armsad lapsed, kess Jumal isad on elusse jätnud, ärge unustage Teda selle eest tänada, aga kaa mitte waeste laste eest palwet teha, kes hirmsa Türklaste läbi on surma saanud, nenda kui meile seda siin see pilt näitab. Paluge Jumalat, et Ta armulikult meie isamaad ja suurt Weneriiki, nii kui kaa meie armuliku Riigi-Isa, Keisrit Aleksandrit III. oma trooni peal wõtaks kaitseda ja kõige maadesse rahu saata.

9. Mis Kaarli tegi.

Kord, kui ma ühe linna põikuulitsas kõndisin, nägin ma üht lastefeltsi, kes röömsaste mängisid ja üht lumest meest ülesehitafid.

Üks pois nende seas, kes teiste hulgas kõige terasema loomuga nähti olevat, oli nende pealik; sest ma kuulsin, et ta teisi poisa õpetas, kui nad kõik lorda mööda ei teinud. Teda nähti ihu ja hingega oma ehitamise juures olevat, ja praegu oli ta ühe suurema poisile käsku annud mahakummardada, ja oli nüüd ise tema seljas kui oma auujärje peal, ja pani siit lumest tehtud mehele kübara pähä. Sell filmapilgul, kui ma mööda tahtsin minna, tehti teisel pool uulitsat majauks lahti, ja üks lahke ja tasane

naese heal oli kuulda, kes hüüdis: „Kaarli, sa pead isa juure tulema.“ Üks sai kohe jälle kinnipandud, ja pois ei pidanud ma teda, kadus ukse taba mu silmist ära, ilma et esite oleks järelewaadanud ehk oodanud, kas Kaarli kaa kohe sõna kuuleks. Pois oli oma mängi ehitamise tujus, ja ma arvasin, et ta seda tasta healt polnud kuulnudki. Ema teadis seda külap wist paremine kui mina, sest ta tundis oma poega. Niipea kui üks oli kinnipandud, jättis Kaarli kõik oma mängisõbrad, largas kui wälk teise seljast maha ja ruttas tuppa. „See on tõeste üks hea ja sõnakuulelik pois,“ mõtlesin ma oma südames, kui oma teed edasi astusin, see poeg teeb wiististe oma wanematele palju rõõmu. Armsad lapsed, siin näete üht kena eeskujut, kudas kaa teie oma koolmeistrite ja wanemate sõna peaksite kuulma. See pärast ärgem laske ennast mitu korda kutsuda, enne kui tulete, waid saagem õige sõnakuulelikuks.

10.

duard, üks auus pois.

Üks õpetaja jutustab meile Berliini linnast ühest auusast poisikesest: „Übel külm talwe õhtul läksin ma kord oma sõbra juure tööruksse. Seal nägin ma uulitsal üht räbalatega kaetud naest, kes oma kapi najal wärisedes ja waewasti wiisi edasi jõudis. Teda juba pealtwaadates oleks iga inimese südant wõinud liigutada, aga üks prõua omas toredas riidis oli nii häbemata ja kõwa südamega, teda weel pealegi sõimusõnadega haugutada, ilma et temale midagi oleks ommud. Seda kuulis ja nägi üks weikene pois, jooksis ruttu wanamõori ligi ja pani

temale midagi pihku. Seepeale kutsusin ma poisj oma juure: Weikene sõber, mispärašt ei wõi sa mu otsa waadata? Ta wastas: „Ma häbenen ennašt.“ Aga mispärašt? küsijin ma edaši, sa oled ju nenda, kui ma nägin, ühe hea teu teinud, ja seepärašt ei pruugi ennašt keegi häbeneneda. Mis oled sa siis seal selle waese naesele annud? Ta wastas: „Kolm kopikat, mull polnud enam.“

Sa oled seega ühe hea teu teinud, mu poeg, ütlesin ma nüüd, ja et ja näed, kuidas Jumal inimestelastele kõik äratasub, ja et temal sest hea meel on, tahan ma sulle need kolm kopikat protsentidega tagasimaksta. Ma andsin poisile 5 kopikat, mis ta hakatusel ei tahtnud wastuwõtta, aga et temal korraga nagu midagi läbi mõtete oleks läinud, wõttis ta ruttu lahkeste tänades temale pakutud raha ja ruttas minema. Aga kuis sai mu süda liigutud, kui ma teda sellesama naese juure nägin jookswat ja temale kaa need 5 kopikat nägin pihku pistwat. Ma kutsusin poisikele weel kord tagaši, aga seekord ilmaaegu; sest ta oli kui wälk ühe majanurga taha mu filmišt ära kadunud.“ Tõeste, ühe hea teu pärašt ei peaks meie kaa tahtma, ei kiidetud ega tasutud jaada.

11. Üks õõ koolipoisj elušt.

Meie maal sündinud lugu.

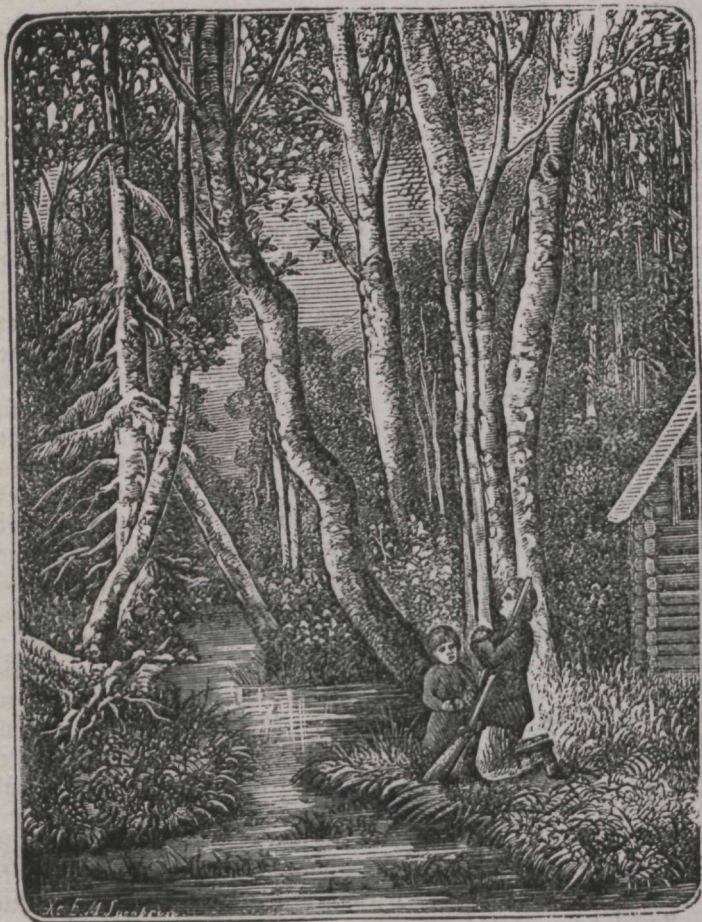
ps tuhat kahelksa sada wiiekümne kahelksamal aastal, ühel ilusal augustikuupäewal, läksiwad kaks koolipoisj metsa. „Jakob“ oli üle kaheteistkümne aasta wana ja tema sõber nimega „Lind“ kolm aastat temast noorem. Jakobi isa oli juba aasta eest ärasurnud, ja ema sõna ta siis ei wõtnud igal ajal kuulda, kui tal lust tuli jahi-peale minna, kes teda ikka keetas. Ühel

päewal wõttis Jakob oma isa püski nurgast, aga nenda, et keegi teda ei näinud, ja läks siis oma weikese koolisõbraga metsa.

Nenda kuu, kui päikene weel taewa kätte all paistis ja oma imeliku walguist kõige sügawama metsa sisse läkitas, läkšiwad mõlemad koolisõbrad ikka sügawamale metsa. Rõõmsa jüdamega astusiwad nad edasi ja ei mõelnudki sellepeale, kui oleks nad wõinud metjas äraekšida. Metsapuud nähti neil kõit tuttawad olewat, et kartust südamesse ei tulnudki. Linnupüüdmise peal unustasiwad nad aga aega järelearwata, ja enne kui seda oleks hakanud tegema, läks ju päew looja; päikene juhatas omad wiimsed kuldküired kõige sügawama puuladwode otsa, ja haawalehed, õhtuwidewikutuulest wärisedes, tuletasiwad poistele äraeksimist meele.

Nüüd pöörasiwad noored jahimehed ruttu ümber, linnupüüdmist mahajättes ja koju poole rutates; aga mida enam nad edasi ruttasiwad, seda kaugemale läkšiwad nad metsa sisse, kunni nad korraga ühe weikese heinamaa peale tuliwad, kus heintega täidetud onn oli. Heinamaa ümber piiras weike jõke, mis kohiseses pimedada metsa sisse wõlask ja Jakobile tema ema maenitsusi meele tuletas. Jakob oli küll juba lapsepõlwest saadik harinud palwet tegema; kas see aga tõeste ta südamest ikka oli tulnud, ei wõinud ta isegi teada. Nüüd õretas teda aga Jumal tõeste palwet tegema, sest tal läks nüüd tõeste abi tarwis. Pime õõ tuli poiste peale ja pani nende südamed kartes wärisema. Häda õpetab paluma, ja Jakob oli tõeste hädas. Mõlemad poisid lastasiwad endid põlwili maha, ja Jakob tegi suure heale ja ilmaweeaga palwet, et Jumal neid sell õõsel wõtaks kaitseada. Nüüd nähti nende kartus kadunud olewat, sest nad hakkasiwad nõu pidama, kuhu õõmajale wõikšiwad jääda. Heinaonn oli selle tarwis hea ja mõlemad ronisiwad kui kaššid mõõda palkšid üles ja oliwad kaa warsti, jooksmisest wäsinud, wärskte heinte sees magama uinunud.

Teisel hommikul äratas hommikusupuna mõlemad jahimehed oma jalgade peale. Jumal oli neid sell õõl kaitšnud, aga poisid unustasiwad teda selle eest tänada ja kaa teda enesele kaitšjaks kaasapaluda. Ennist wäljakarates õrnšiwad nad teed koju poole.

Üks jäme pall oli jõe üle pandud, mis nende silma puutus ja mis nad siis enesele koha sillaks tarwitasiwad. Üks jalgteel teisel pool jõge juhataks neid nüüd ühe talu juure, kus nad siis ukse

taga nii kaua koputajiwad, funni üks wana mees wälja astus ja neile lahkeste teed koju poole juhataš. Tee läks weel kord metsajt läbi, kus suur kiuatus ja äpardus noori jahimehi ootas.

Üks kena oraw istus puuofsa peal ja rõõmustas ennast hommiku puna ja rohilise metsja üle. Ta waene loom ei aimandi misjagune hirmus äpardus täna ta veale pidi tulema. Jakob ei tahtnud enne koju minna, kuuni püis oleks paukunud, ja nüüd pidi waene ilmajüüta oraw temale sibiš olema. Ta pani püsi palge — üks filmapilt — püis paukus ja waene oraw rippus juba puuofsa külles surmawäristuses. Drawal oli weel elu sees, sellepärast tarwitas ta oma terawaid küüni, neid kõwaste ruuofsa siše ajades. Jakobil, kes nüüd waele orawa surmawäristust nägi, oli hale meel ja lahju oma töö üle. Tema weike sõber,

kes hea ronija oli, ja nüüd orawat puuofsa külles nägi rippuwat, oli kui wälk puu otsas ja rippus nüüd orawa wiisil puuofsa külles, kust ta orawat püüdis maharaputada. Jakob keelis küll oma foolisõbra, aga sai wastuseks: „Ma ei ole weel millaški mahakukkunud.“ Aga mis sündis; Jakob kohkus, sest orawaga ühes langes ka tema sõber puu otsast maha. Kuinud

puu oksad oliwad katti läinud, kus peal ta seisis, ja nüüd oli weikene ronija puu juure peal maas. Jakob tõstis oma sõbra koha ülesse, aga mis nägi ta nüüd! — weike mehele oli oma parema läewarre katti murdnud, ja käsi rippus aga weel soonte külles. Noorte meeste jahilust lõppes nüüd sountumaks ära. Drawa jätsiwad nad metsja, tõstasiwad ise koju poole, kus noor mees oma paremat kätt pahema läega pidi kinnihoidma. Wäda lähemate koju poole, seda raskesti sai nende jüda. Rõdu

ligidal tuli karjapois neile oma karjaga vastu, ja tegi nende südame paha sõnumetega veel raskemaks.

Jakobi ema oli neid igalt poolt tagaotsida lastnud ja mitte õõse magada võinud. Jakob pani koju tulles püüsi nurka ja läks ise vööningile peitu. Tema sõber läks aga tuppa ja avaldas siin oma suurt häda. Tõhter sai nüüd toodud, kes viis versta eemal ühes mõisas eläs, kes poisikese käeluu jälle kokkuseadis ja kinnisõidus. Jakob jäi õhtuni peitu, kunni tema emal hale meel tema üle sai ja temale

andeks andis. Selle röömu sõnume üle julges ta oma peidust awalikule tulla, kus ta siis oma emale tõutas, edespidi ikka ta sõna kuulda. Üle kolmekümne tunni söömata, terve öö metsas, ja pealegi palju südamervalu oli tema nuhtlus.

Tema haige koolisõber Lind, kes kuus nädalat oma wane mate juures woodis pidi olema, sai jälle terweks ja on nüüd kuulsaks kaupmeheks saanud. Jakob, kes seal metsas öö ajal esimest korda tões ja waimus õppis palwet tegema, on Jumala imeliku armu jubatamise läbi üheks usklikuks meheks saanud, kes seda ööd millaški omas elus ei wõi ära muetada.

Armas lugija! Nenda kui Jakob oma ema vastu elsis ja sõnakuulmata oli, oled ka sina oma Jumala ees üks patune, kes tema läsusõnast on ära eksinud. Kas oled sa aga ka Jumalaga, nenda kui Jakob oma emaga, ära lepitatud. On Jeesus, kes enam meie eest muret kannab, kui üks ema oma lapse eest, ka sinule oma waimu läbi tunnistust annud, et sinu patud sulle on andeks

antud? Jeesus Kristus, Jumala poeg, võib üksi pattu andeks anda, kes patu eest oma elu on ohveriks annud, et meid Jumalaga sellelābi āralepitada.

12. K a s s.

See loom, kes meie laua peale kargab, meie põlvvede peal istub, meie jalgade ümber nurub ja meid peaga silitades meelitab, meie juures söömalaual istub ja meiega ühes majas elab, on meie kodukass — tal on seesama loomus, kui ühel leopardil ehk tiigril.

Kassi nägemine ja kuulmine on väga terav, tema käil on tase. Ta ronib hästi ja ruttu ja kukub ikka oma jalge peale. On ta vihane, siis ajab ta selja ülesse veele kõveraks, karmad püsti, läigitab silmadega, healega ja ajab suu ammuli lahti.

Kass on kaval, ettevaatlik, kartlik, julge, vihane ja maias.

Siin tahame kass juttu kassidest ülespanna.

1. Ühes majas oli üks kass kahe lapsuga ülcēse kasswanad, aga millaēsti

polnud ta lastele haiget teinud. Ühel hommikul magas kass abju all. Üks laps oli enesele pinna jala nõrse ajanud ja nuttis nüüd libedaoste. Wanem õde oli pinna jalast wäljatõmmanud ja püüdis nüüd kassendajat rahuliseks teha, aga kõik ilmaaegu. Kui kisa mitte otja ei lõppenud, tuli kass abju alt wälja, andis weikese kassendajale hea marju kápuga mööda kõrwu ja läks siis jälle oma endise platsi peale tagasi. Kass ei olnud enne seda kappi weel millaski kratsinud, et see lord aga weikene laps jonnijajas, tahtis teda kass wististi natukene karistada, sest ta ei wõinud rahuliste juure kija pärast magada.

2. Weel üks teine jutt kassist. Kord oli üks soldat ühe musta kassi s. ba kruuwi wabele kinnipigistanud. Ta rõõmustas pealegi weel ennast, kui kassi hirmsat kija kuulis, ja waewas waest looma nenda wiisi enam kui tund aega. Waene loom püüdis aga ilma aegu hirmsast walust peaseda. Sest ajast sa. dik, kus soldat kassi waewanud, oli kahessa päewa mööda läinud, ilma et ta kassi oleks silmanud; aga nüüd, kui ta lõuna ajal oma wahiplatilt koju marjis ja ühe müüri wahelt oma maja ligidal pidi läbi minema, kargas temale korraka müüri otjast üks juur must kass pähä ja kratsis soldati silmed hirmust wiisi weriseks. Soldat sai aga suure waewaga kassist lahti ja pidi teda pärast weel oma odaga eemal hoidma. Wustkass polnud keegi muu kui seesama, teda soldat kahessa päewa eest oli waewanud. Soldat, kes werine oli, pidi haigemajaosse wiidud saama, kus ta 22 päewa pärast arasturi.

See on kõigile ähwarduseks, et meie looma ei pea waewama.

13. Gangesse jõgi.

Gangesse jõgi on üks neist kõige suurematest maailmas. Ta on ligi 500 penikoormat pik ja woolab kõige ilujamatest kohtadest India maal läbi. Tema kaldad on väga lenad. Hurrikud on seal bambuse puust ülesseebitatud, mis wägewa ja robilise rohumaal peal lenad wäljanäewad ja mitmetüugu, nagu u:u:elt

tamari-, bania- ja palmipuude wabel warjus on, kes omad laiad rohilised lehed igale poole wäljalautawad. Põllud on seal ifka rohilised, ja marjapõõsad särawad mitmesuguste wärwidest. Siiski on siin waimumadalus suur kõige õitsewa looduse waetu. Kuidas on inimene nii wäga langenud! Paigana rahwas ei tule mitte üksi tuhandete kaupa oma ehitatud templitesse et siin oma ebajumalaid kummardada, waid nad teewad ise suure Gangesse jõele palweid ja kummardawad seda kui oma jumala emandot. Nad ei pea mitte üksi tema wett pühaks, waid kaa neid kalu, konne, madusid, wereimewaid ussa ja pealegi weel seda pori, mis jõe sees. Ühe niisuguse H'indu kirjas seisab kirjutud: „Oh Ganges, see õökull, kes puuaukus sinu kaldal elab, on kõrg- ja auus ja sellewastu ei ole kuningas, kelle maja kaugel sinust oemal, mitte midagi, kui temal kaa üks miljon ilusaid elewntiisid oleks.“ Selle jõe peale waatamine peab õnnistust tooma. Mõni tülk tema weest teeb hinge puhtaks, ja igawäwane pesemine tema sees teeb inimest, nende mõtte järele, sellesõinatse ja tulewas elus õndsaks; kaa tarwitatakse Gangesse wett wande juures.

Igal aastal niiretatud päewal tulewad igalt poolt tuhande wiisi rahwas seia kokku. Nad weawad kalewit, riiswilja ja kõiksugu magusaid söögiasju enesega kaasa ja jõe üle ehitawad nad igas kohas lilledest krantsid. Kui kõik ju wee sees on supelnud, wielawad nende preestrid puuwilja ja riisi wee sisse ja teewad lõppeks kala, konna ja kõige inctuma loomade ees palwet. Sulatatud wõiga täidetud lambid, mis põlewad, saawad nüüd mööda jõge allalaetud, siis teewad nad kord palwet Gangesse jõge paludes, neid koju minnes kaitseda. Mõne teise pidu real teewad nad kaa õlgedest laewakesed ja panewad nende peale sawipotikesed õeliga; kui pime õõ tuleb, panewad nad lambid põlema ja lasewad neid nüüd mööda jõge alla. Et tuhandes niisugused lambid korraga saawad põlema pandud, selle pärast näeb ta küll ilus wälja; aga kui hirmus on see mõte, et nad seega oma hinge tahawad ärapeasta. Isad ja emad toowad omad lapsed ligi, lasewad nad braminiide (nende preestrate) ette põlwili langeda, kes nende otsaesist Gangesse weega lastawad, ja pealegi selle jumala

märgiga, feda nende wanemad auustawad; ise näeb wälja, nagu meil lapsjeristimine, aga nad uputawad kaa wabel omad lapsed oma jumalale ohwriks jöffe ära. Wabel uputawad nad ise endid kaa siin ära ja mõtlewad seega oma jumala emanda Gangesele head tegewat ja teda auustawat, nagu järeleisaw jutt feda meile awaldab.

Mõne aasta eest tagasi nähti kaa ühel niisugusel pidul, kuidas isa oma kuueaastast poega jõekaldale wedas, tema otsaesist kena lilledega ehitas, siis teda oma hõlma wõttis ja jöffe läks, siin teda oma õlade peale tõstis, wõeldes: „Oh ema Ganges! see laps on siin, siinule annan ma teda ohwriks!“ ja nende sõnadega teda jöffe wiskas, kus pois sohe allawajus, ja rahwahull weel pealegi feda hirmsat tegu heaks ja õnnaks liitis. — Aga weel üks hirmus lugu on meile teada antud. Ühel päewal läks üks noor Hindu naene Gangesse jõe kaldale. Ta kandis oma hõlmas üht kena lapsukest, kellele ta ühtepuhku suud andis ja kelle palgeid ta oma silmaweeaga kastis, sest temal oli praegu ettewõetud, feda oma armast lapsukest jöffe ärauputada. Tema usuõpetus nõudis feda temast ja ta kartis, et muidu jumala emand Ganges ta üle wihaseks saaks. Ta oli jõekaldale jõudnud, kuhu ta nüüd oma lapsukeste robu naise mahayani. Ta istus tema ligidale maha ja noppis jõest kalmused, kellest ta enesele ühe korwikeste punus, feda ta oma lapsele pähä pani. Lapsuke oli kõige selle aja rahuliste maas olnud, kus ta wabel oma ema peale waadates naeratas, ilma et ta olete teada wõinud, mis ema südames oli. Kui ema selle tööga walmis oli, pani ta ühe lambi põlema, mis ta korwikeste külge kinnitas, wõttis nüüd lapse oma hõlma, andis temale mitu tšummend korda suud, nagu ei tahaks ta temast lahkuda, ja pani teda siis tasakesi lilledega ehitatud korwikeste nisse. Lapsuke magas nüüd oma sõngis kui kena maalitud pilt lilledega wabel. Aga waata, kui kaua! mis saab! Pagana rahra seas pimeduses üleskaewonud naene ja lapse ema wõtab korwikeste oma lapsega ja läheb nüüd jöffe teda oma jumalale, Gangesse emandale ohwriks wiima, kus ta weel ootama jääb, kunni kanged weewoolud ta last filmade eest ärawiinud. Naene ei olnud

korwifest küll sügawale wee jõe külanud, sest ilma tahtmata toob
 wesi lapsufest jälle jõe kaldale tagasi. Lapsuke, kes nüüd jälle
 oma ema mõis näha, sirutas omad käed tema järele wälja ja
 kisendas suure healega, nagu oleks ta teda tahtnud appi paluda;
 aga ennem oleks ta löwi ehk tiigri käest wõinud abi saada, sest
 ema mõtete järele ei wõi see waene laps enam peastetud saada.
 Kord on ta oma jumala Gangesele teda ohwerdanud ja seerärast
 ei julge ta oma last enam tagasiwõtta. Weewoolud ajaswad
 korwifeste ühe puuoksfa külge, kust ta enam edasi ei wõinud minna.
 Ema, kes seda nägi, mõtles omas südames, ta laps wõiks ehk
 sell kombel peastetud saada, ja nenda wiisi peaks ehk ta jumal
 Ganges ükskord lubatud ohwrist ilma jääma; selle pärast ruttas
 ta lapse ligi, et tema surma tõeks teha, wõttis teda oma hõlma,
 aga mitte, et lapsufestele suud anda, kes juba oma peastmise üle
 rõõmus oli ja omad käefesed oma ema järele wäljasirutas, waid
 teda surmata. Oh hirmus lugu! ta wõttis oma armsa lapsufest,
 tõstis teda nüüd taewa poole ja siis wiskas ta kõige oma jõuga
 Gangesesse rüppe, kes teda ka kobe allaneelas ja oma märga sängi
 mahamattis, et lapsufest enam näha polnud. — Oh, mis sugused
 jõledad teud saawad weel inimestest tehtud, kelle üle meil kartus
 peale tuleb; sest mis sugune kiskia elajas wõiks oma lapsi äratappa!
 aga inimene üksi, see Jumalast langenud loom, on walmis kõige
 hirmsamaid tegusid tegema. Inglisemaa walitsuse all on nüüd
 küll, Jumal olgu tänatud, niisugused hirmsad, awalikud ohwer-
 damised ära keeldud, aga siiski teewad nad nüüdki weel salaja
 niisugusid hirmsaid tegusid. Mõne aja eest tagasi oli üks isa
 oma lapse ema hõlmast äraiskunud ja teda Gangesesse jõe ohwer-
 danud, kes teda kobe oma põhjatumaesse kõhtu neelas. Langenud
 inimene on ise walmis üht suurt tegu tegema, et seega oma hinge
 ärapeasta, aga keegi ei taha oma õnnistust Jesuse juurest otõida
 ja seda armust saada, enne kui Jumal omas armastuses inimese
 loomu muudab ja temale tahtmist ja jõudu annab, oma lootust
 Jesuse peale panna kes meid temaga on äralepitanud, ja siis
 õndsaks saada.

Oh lapsukesed, kes teie Jesust armastate! mis teete teie waeße pagana rahwa kasuks?

14. Lõwi.

Lõwi on kahesia-jalga püü ja neli jalga kõrge. Kord leiti teda ka Palestiinas, ja Piiblis teda nimetatakse tihti tähtjaks kujuks oma suuruse, wägewuse ja kuningliku seisuse pärast teiste elajate seas. Praegu elab ta weel terweß Afrikas ja Indiamaal. Afrika-meal saab lõwi 500 naela raskest ja elab 50—70 aastat. Jalgades on tal põhjatu suur jõud. Uhe kõpa hoobiga lööb ta bobuse ehk härja surmuse. Tal on suured laiad lõuad ja wäga kange kael. Kuulmine on wäga teraw, ja oma silmadega wõib lõwi pimedas hästi näha; sest kui päike loojas, läheb ta oma warjupoigast mõirates mööda lagedat maad, ehk luurib kuskil jõekaldal warjus oma saagi peale. Temal on nii suur jõud, et ta hobuse ehk härja hõlpsaste omas suus äraweab. Ta ronib salaja ja tasahiljuseji maapinnal edasi ja kargab siis 20—30 jalga korraga oma saagi peale. Tema jalgel on pehmed, raswased, kabe tolli paksused, kummisarnatsed tallad, ja niisamasugused on temal küüned all, mis aga natuke weikesemad on. Temal on sellepärast wõimalik nii tawa moa peal astuda ja nii kaugele farati, ilma et ta oma seljaluu katki murrats. Omad küüned tõmbab ta tupe sisse, mis naha all warjul on, ja sellepärast ei wõi nad temal millasgi nõuriks saada, et nad maapinnasse ei puudu.

Siin üks jutt ühest orjast, nimega Androkles, kes kord ühes näitemängis wanal ajal lõwi ette sai wisatud, wõib meile lõwi tarfufest tunniustust anda.

Kui mees oli lõwi ette wisatud, arwas igauks, et lõwi teda kobe puruks kisuks; aga kõdikide imekõpanemiseks ei teinud lõwi temale midagi, waid rõõmustas ennast pealegi orja nähes, teda meelitades ja teiste kiskja elajate eest kaitsedes, kes kaa oliwad lahtilaetud. Wõpärast oli aga lõwi just selle mehe waetu nii lahke, kus ta ommeti juba mitu teist enne teda oli ärasõõnud?

Mõne aasta eest tagasi oli seesama ori seda lõwi, kui see veel omas priiuses elas, leidnud, kui see oma jalaga lonkas ja birmiat walu tundis. Ori, kes oma peremehe juurest oli ärajooksnud, tahtis esite jooksu panna, tuli aga kui ta lõwi omas walus nägi ligemale ja nägi nüüd üht suurt pinda tema jala talla sees olewat; ta tõmbas pinna oma käega tasabiljufesi wälja ja läks rahuliste oma teed, ilma et lõwi temale oleks paha teinud. Lõwi tuadis nüüd kobe oma heategija ära ja oli temale tänulik.

Kui rahwas seda imeasja nägi ja pealegi, et lõwi teda teiste kurjateqijate eest kaitseb, sest üks leopard oleks orja hea meelega puruks rebinud, laskis ta orja priiks.

Androkles pidi nüüd kuninga käsu peale suurt lõwi mööda Roma linnauulitsaid kõige linna rahwa ehmatuseks ja imekspanemiseks, edasi ja tagasi tallutama, mis tema kaa tegi, ilma kahju saamata.

Selle elaja kuninga lõwi üle wõiks veel mõnda jutustada, aga seekord tahan teile aga veel ühe jutu Biiblist temaist meele tuletada. See on „Daniel lõwi augus“. Lugege seda lugu seal veel kord järelemõtlemisega ja püüdke siis sealt neid õpetusi omaks teha, kas teie Jumala tarkust wõite äratunda, et iga heategu tasumata ei jää, waid ise elajadki seda omas meeles peawad.

Armašta Jumalat ja inimest, ja ole lahke oma Looja ja kõige loomade wastu.

15. Wiigipuu.

Matt. ew. 7. 16. „Kas wiinamarju nopitakse kibuwitsust ehk wiigimarju ohakast?“

Armas lugija, sull pole küll lusti üht ohakat hammustada ja teda maitseada! Wõiks sa aga enesele waewaks wõtta tema pihmet õilmealust lahtiteha, siis ei saaks sa tema wägewat ja magusat siju maitstes teda ärapõlgama. Muidugi wiigimarja sarnane ta eemaltki pole, aga jiiiski natuke ta sarnane; sest kui

see mitte nenda ei oleks, juis ei oleks teda saa mitte wõinud wiigimarjadega näituseks ühes nimetada. Ohaka magu pole mitte üksi wiigimari sarnane, waid saa ta wäljaepidine kaju; nenda kui saa üks küps libuwitsamori ühe musta wiinamarjaga ühte nägu on. Wiigimari on alguses üks kofklycutud diis, kelle nägu õitsemise juures mitte roost nii palju awalikuse ei saa kui ohaka juures, waid pealegi weel kinnikaewob, nenda et diid seestpidi aga näha on, et nägemise tarwis nad peawad lahtileigatud saama. Sellepärast wõib wiigipuuist öelda: „ta kannab wilja ilma õitsemiseta. Temast wõib saa öelda, et wili enne awalikuse saab, kui lehed ennast on wäljalautanud, sest see õitsew wiigimari oma loomuliku luku taga on oma kaju ja suuruse poolest küpse wiigimari sarnane. Dienupud saamad juba januaril awalikuse. Enne lihawõttepühi algab sola õitsemine, ja kui see aeg mööda on, hakkawad endid lehed esite wäljasirutama, kus juba marjad hakkawad küpses saama. Kui nüüd lihawõttel üht niisugust puud lehtedes nähikse, siis wõib saa tema pealt juba küpsi marju otsida, ehk küll weel mitte aeg ei ole, kus wiigimarjad hakkawad küpses saama; sest waratsed wiigimarjad küpsewad muidu alles junikuus.

Küpsi wiigimari wõib juni kuni detsembrikuuni leida. Nad langewad puu otsast, nii pea kui küpses saamad, maha, nenda kui prohwet Nahum ütleb, et nad sellele, kes puud raputab, juba langewad. Warased marjad on kõige paremad. Talwe marjad on küll suuremad, aga mitte nii terwed süüa; nenda ei ole saa wäga küpsed marjad enam nii head. Neid süüakse mitmet wiisi, wärskelt, kuwatatud, wabel kookideks kofkutambitud, mis nenda wäljanäewad, kui meie teilekiwid. Wiigimarjaplaaster on hea mõne paha haiguse wastu. Kui prohwet Jesaia oli Jumala käest wastust saanud, et kuningas Hiskia pidi elama jääma, seal käskis ta teda üht wiigimarjadest tehtud plaastrit oma paise peale panna.

Kõige tähtsamalt Palestina wiljapuudest nimetatakse wiigipuu üle kõige, ja meie loeme pühast kirjast, et maakuulajad teiste wiljaga saa wiigimari enestega kaasatõiwad. Puu ise on kõwer ja oksine, tal on sile, mustakas koor ja pihusuurused

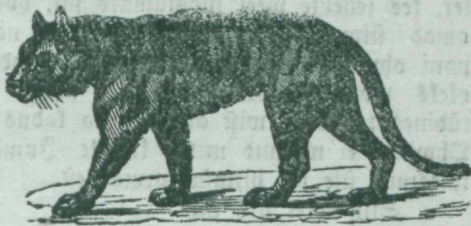
kolme- ja viieharulised lehed, mis ülewalt poolt karwased, alt poolt pehmed on. Teda tarvitatakse, nenda kui wiinapuud, aedades päewawarjuse; tema lehtede õhtl on terwilele kasulik ja teeb inimest rõõmsaks. Tema juutes, õkstes ja ise weel wiigimarjartes on kange kihwine üdi.

Wiigipuu on väga kasulik, sest ta wõib 300 naela wiigimariju korraga anda. Wiigipuu saab väga wanaks ja wõib ka külmema is maades mitme saja aastaseks saada.

16. T i i g e r .

Tiiger on peaaegu lõwi suurune. Temal yole küll nii suurt jõudu, aga ta on see kõige hirmsam kiskja elajate seas ja on usinam kui lõwi. Tal on kõik lõwi halwad teud ilma tema heategudeta. Wibane ja werwahne, on ta kõige maadele, kus teda leitaks, hirmuks.

Tiigri karw on punakas kollane, korraliste musta triipudega, mis saba ümber rōngasteks lähewad; saba ots on must. Tema nahka peetakse hommikumaaal kalliks. Hiinamaa mandarinid ehk linnade pealikud, ülemad, katawad omad kohtujärjed tiigrinahkadega. Bengalia ehk kuningatiiger, kui kõige suurem tiigriselt, on Indiamaal mõnes kohas tihti näha. Ta ronib oma saagile kõhu peal ligemale ehk luurib ühes wõsandikus, suure rohuse tema peale ja kargab siis ühe korraga ta peale nagu lõwija. Et lõwi aga päewaaial

rahuliste peidus on, on tiiger ses tükis just tema wastane, sest ta läheb päewa ja öö ajal ühtepuhku oma saagi peale wälja. Ta wiib inimese oma suus nendasama hõlpsaste ära, kui kask oma poja. Tiiger on raske taltsaks teha, ja jääb ka siis, kui

noorelt inimeste juures on üleskaawatud, väga karedatavalis kodu-loomaks, sest ühel filmapilgul võiks tema vereahnuis elavaks saada ja siis suurt kahju teha.

Tiigrijahid on Ida-Indias väga armsaks ajaviiteks saanud, ehk nad kül tihti suurte õnnetustega ühendatud on. Need jahid saavad kõige paremine elewantitega korda saadetud, kes omalt poolt suurt viha tiigri vastu avaldavad. Jahi peal läheb elewant oma lotiga igale poole võsandiku ja sunnib pärast tiigrit avalikule, kus siis teda püssiga jahimeestest lastakse.

Niisama tiiger kui kaa lõvi ei võida julge inimese filmi vaadata, vaid pidada selleüle kartlikuks jääma.

Indiamaal läks kord üks ohvitser padrika kõndima, kus ta kena looduse üle ennast rõõmustas ja linnukesi ja kena liblikuid tähele pani, seal sai ta korraga ühe kuningastiigriga kokku. See vastutulemine tuli mõlemile nii äkitselt ja teadmata, et mõlemad korraga kohkudes seisma jäiwad ja üksteise peale vaatasivad. Ohvitser polnud mingisugust sõjariista enesega kaasa võtnud, aga ta tuletas nüüd meele, mis temale oli öeldud, et tiiger kartmata inimese filma ei võida vaadata ja seda kava kannatada. Ta jäi sellepärast rahuliste seisma ja vaatas kartmata ja teraselt tiigriile filmi; sell oli ju lust ta peale karata, sai aga ohvitseri julge vaatamise läbi nenda rahutumaks, et ta nüüd salaja püüdis tema kõrvale minna, et ehk siit korraga ta peale karata. Ohvitser, kes selleüle veel südakamaks sai, hoidis aga nüüd terawaeste omad filmad tiigri peal, ja tiiger nähti teda kartwat. Tiiger pani ohvitseri nendawiisi pea pool tundi aega tähele, ilma et tal oleks võimalik olnud, korraga salaja ta peale karata; pärast tüdines ta külap wist ära, sest ta kadus salaja puude taha ära. Ohvitser ei võinud mitte küllalt Zumalat tänada tema imeliku kaitsemise üle nii hirmsa surma eest.

Siin veel üks jutt.

17. Hirwest ja tiigrist.

Ühe sõjapealikule sai lord Jda-Indiaist kaks tiigrit kingitud. Ta tahtis hea meelega näha saada, kuidas tiiger metsa sees teiste elajate vastu ennast ülespeaks, ja tahtis sellepärast üht oma hirwedeft selletarwis ohwerdada. Ta lastis selletarwis kohe metsas üht kohta linase riietega sisse piirada ja seadis jäägrid püesidega wahiks. Kui kõik ju korrapärast oli wõitlemise tarwis walmistud, sai üks tugew hirm kahest Indianlastest wäljalastud ja laa üks tiiger. Tiiger, kes aga hirwe silmas, kargas kohe tema peale. Hirm seadis aga ruttu kui wälk omad sarwed sõdimise tarwis walmis ja wõitles nüüd nenda tugewaste, et tiigri enesest estmest korda äraajas. Tiiger katsus nüüd salaja ühe poole pealt hirwe kaela karata, aga sai jälle temast tagasi libutatud. Tiiger läks nüüd tuli wahaks, kargas senna, tänna, aga hirm oli laa niisama uju temale omad sarwed wastupanema. Tiiger kargas nüüd oma wereahnuses otse kohe hirwe otsa. Hirm wõttis teda aga nii tugewaste oma sarwede otsa, wirutas seda siis tükk maad enese ette maha ja jooksis ise tema peale, teda lord weel hawama, et tiigril wõitlemise lust otsa lõppes ja hirwe eest minema läks. Tiiger kiskus nüüd linase riide katti ja kargas hanede bulka, kus ta ühe kohe mahamurdis ja siis tema werega oma ahnust were järele jahutas. Jäägrid piiraswad nüüd teda sisse ja mõlemad Indianlased wiskaswad tale nahast koti üle silme, paniwad teda jälle ahelatesse ja wiiswad teda nüüd oma puuri tagasi. Tiiger lasub, kui ta näha ei wõi, ennast sedawiihi tallutada. Sõjapealik, kes seda wõidumängi pealtwaatas, kinkis hirwele nüüd oma endise priiuse; ta lastis temale hõbekeed kaela panna, kuhu ta tema suure wahwuse tiigri vastu lastis sisseleigata, ja soatis teda nenda wäljachitatud metsa oma sugulaste juure tagasi.

Lapsukesed, sõdige laa teie nenda oma hinge waenlase waatu.

18. Mis nägu on sinu kopikas?

Palju lapsi on, kes omad kopikad Jumola riigi wälja-
autamise tarwis annawad, ja seega teewad nad üht head tegu.
Maga mis nägu on iga ühe kopik? On ta tina, wase, raua,
hõbedana ehk kulla sarnane? Teie ei ole weel missaški ehk tina ehk
kulla kopikatest kuulnud? No siin wole laa mitte sest lugu, mis-
sugune kopikas ise on, ehk kellest ta tehtud, waid see peale tuleb
waadata, mis sugusest südamest, mis suguse mõttega ta saab antud.

Need, kes kerge meelega ja ilma mõtteta anawad, panewad
aga ühe tinatüki missioonikašja sisse; nad kuulewad, kuidas ta
seal sees kõliseb, ja see on kõik. Nad on selle kala sarnased, kes
Petrusse raha tõi, Matt. ew. 17, 27. Wase sarnasels nimetame
meie seda kopikat, mis niisuguse mõtetega saab antud, et teised
seda näekšiwad. Jesus

armastab alandliku andjaid. Rom. 12, 8. ja ta ütleb
Mattuse ewangeliumis 6 p. 3 s.: „Maga kui sina waes-
tele andiš annad, siis ei
vea sinu pahem käši mitte
teadma, mis sinu parem
käši teeb.“ Üks raudkopikas
on niisugune, mis külma
südamega antakse. Nad
annawad sellespärast et
teised annawad, süda pole
seal juures tegew. Tõeste,
niisugste andjate peale
ei saa Jumal mitte hea
meelega waatama. Neist
nimetatud kopikatest teišt
wiiši on hõbekopikas. Mis-
sugune on küll üks niisu-
gune hõbekopikas. Ta tuleb

ühelst haledameeliselisest südamest. Halastus ja hale meel teiste häda üle on liidurväärt ja hea. Kas ei peaks kaa meil hale meel pagana rahwa üle olema, kes omas rumaluses weel kiwist ja puust tehtud jumalate ees oma põlwi nikutawud? Ehk ei peaks meil kaa waeste laste üle hale meel olema, keda kaa meie maal weel küli on? Tõeste meie süda peaks soe olema kõige hädaliste wastu, ja meie läsi peaks igal ajal walmis olema, neile igal ajal appi tõttama. Kuldkopikas on aga kõige parem. Ta on üks armastuseand meie Jumalale. Meie peame andma, sest see on meie teiseks loomuks saanud, aga meie anname rõõmsa südamega ja hea meelega, ilma et meid keegi seda sunniks tegema, sest see tuleb armastusest Jumala ja Sunnistegija wastu. Meie igatsemine on, Jesust omale abimeheks saada. Rõõmus- tuse pärast ja tänuliku südamega anname meie, mis ial wõime, et seda kaa omalt poolt tunda, et teised Teda tundma õpiks. Armastus on kuldkopika nägu ja kuld peegel misjonitee peal, kelle sees meie oma Sunnistegija nägu wõime näha.

Nüüd tahan teile kaa kolm teed näidata, kelle peal teie kopikad kullakopikateks wõiwad saada.

Esimalt laske oma and üks teenitud anne olla, ja kui ial wõimalik, oma enese waewa eest saadud; sest seda, mis teil enesel midagi ei maksa, ei saa teie ommeti oma Jumalale pak- kuma. Midagi wõib igaüks teenida, kui tal aga tahtmist on.

Teine tee, kelle peal meie kopikad kuldseks wõiwad saada, on, et meie seatud ajal annome ja ühtepuhku sell ajal, kas igal pühapäewal, nenda kui esimesed kogudused Jerusalemas, wõi kui see meie raeko, iga kuu üksford. Kui anded nenda saawad antud, siis pole karta, kui oleks nad antud, kui süda kord soojaks läks, aga pärast jälle niisama külmaks jäi kui enne seda, waid siis wõib tõeste äratunda, et armastusetuli südant ühtepuhku sooja hoiab. Niisugused anded ei saa millaegi äraunustatud, waid kui seatud aeg tuleb, saawad nad antud. Nad on päikesed, mis millaegi ära ei unusta, iga päew oma walguje- tüüresse meie maa peale saata.

Kolmas tee, kuidas meie wäse kopikad kullaks wõime muuta,

on kui meie omad kopikad palweš anname. Palwewaim saab nende ees läima ja neid õige kohta juhatama. Kes kuldkopika annab, saab wististe Jumalat paluma, et See seda annet wastu-wõtaks ja siis teda oma riigi kasuks ja nime auuks pruugiks. Palwe läbi saate teie Jumala õnnistust enese peal tooma, sest Jumala õnnistuse läbi wõib aga üks niisugune kopikas kullaks muuderud ja siis pagana rahwa kasuks saada; muudu wõiks ta ehk tui tina- ja rauatükk pagana rahwa pihku juhtuda, kes seega enesele ehk patuabelaid wõiks walmistada, mis teda kord põrgus saaks finnipidama. Tehke palwet, et Jeesus, see hea karj. ne, waesid lapsi wõtaks kaitseada, ja et nemad teda wõikšiwad armaštada. See on nenda tõeste tõsi; aga see õpetus pole üksi weikeste lastele, waid kaa kõige suurte inimestele.

Paluge, siis saate teie, et kaa teie jälle wõikšite anda.

Üht rõõmsat andjat armaštab Juma!

19. Jaguar (Amerikamaa tiiger.)

Jaguar on Ida-India tiigri suurune ja Amerikamaa kõige suurem ja listjam elajas. Ülewal pool keha on ta kottane; all pool on tal mõlemil pool neli rida mustakaid plekka; kõhu all on karw walge. Tema elukoht on Lõuna-Amerika.

Temal on jõudu küll, lehmade, bouete, põdrade, ehk lammaste peal jahti teha. Päewal magab ta metsas ja patjus padrikus ja läheb aga õõ ajal rma saagi peale wälja. Ta on kartmata, näga julge, ei võgene millaški, kui kaa palju waenlasi temale wastutuleks.

Aastal 1823 tuli kord õõ ajal üks jaguar Lõuna-Amerikas ühte katoliki flooşiri, kus üks käärkambriuks hooletuse läbi lahti oli jäetud, ja peitis ennast siin ära. Esimene munk, kes teisel hommitul kiriku astus, sai tohe puruks listud, nendasamati kaa teine; kolmas munk nägi weel aegjaeste õnnetust ja listjat elajat ja wõis weel ruttu ukse finniküüa ja käära teha. Et käärkambriks akent põlnud, jellepärast pidiwad nad katuse lahitegema, et sealt

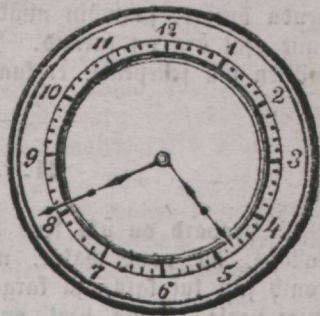
teda püüfiga mahalasta. Üks munt lastis ennaft müüd ratsa mööda palki tuppa, mis pörandalt 20 jalge kõrge oli. Jaguar kargas aga sell filmapilgul, kui meest ülewal filmas, nii tugewa jõuuga ülesse poole, et mehe jalad oma küüntega puruks liiskus, aga see tarvitas kaa selfamal ajal oma püüfi nii heaste, et kistja elajas surnud pörandale lauges.

Jaguar jääb kaa siis, kui ta noorelt on inimeste seas üleskaswatatud, kardetawaks ja werejanuliseks. Peterburgi linnas elajateajas wõib teda imeks pannes tähele panna. Sest kui löwi magab ja leopard oma koha peal maas on, seal pole jaguarit rahu, waid ta liigub ühtepuhku senna ja tänna, kus tema ilus läikiw keha just kui weerlew madu wäljanäeb ja kus juures tal keel ifka hammaсте wahelt wäljapaisstab.

20. Tunnikell.

Kui ma alles weike poistke olin, kutsus mu isa mind ühel päewal oma juure ja hakkas mulle tunnikella ära seletama. Ta näitas mulle mõlemad näitesõrmed kellanäu peal; üht nimetas ta „pikk Peeter“, ja teist „weike Hans“. „Pikk Peeter“ ütles ta, jookseb palju rutem kui weike Hans; sest kui see alles wiis sammul on edasi saanud, seal on ju „pikk Peeter“ 60 sammul jooksnud ja seega 55 sammul temast ette jõudnud, siis on tund aega mööda, ja selle aja sees on aga „weike Hans“ waevalt ühest wersta sambast teiseni jõudnud.

Mu isa ei jätnud enne oma õpetusega järele, kuni ma kõigest olin aru saanud, ja temale olgu sest tänu. Riipea kui ma aru oli saanud, kuidas aega wõis tunnikellast järele arwata, tahtsin ma koge uljest

wäljajoosta, et seal oma koolisõbradele imeasju awaldada; isa kutsus mind aga weel lord tagasi, öeldes: „Dota, mull on sulle weel midagi öelda.“ Ma tulin tagasi, enese südames mõeldes, mis see küll pidi olema, sest ma tundsin ju nüüd tunnikella nii selgeste ära, kui oma wiis sõrme. „Armas poeg“, ütles nüüd isa, ma olen sulle tunnikella äraseletanud, nüüd pean ma sulle aga laa aastakella äraseletama, kuidas sa seal kõik oma elutunnid ehk aastad wõid järelearwata.

See kõik oli mulle Ladinakeel, kellest ma aru ei saanud, sellepärast ootasin ma rahuta isa seletust.

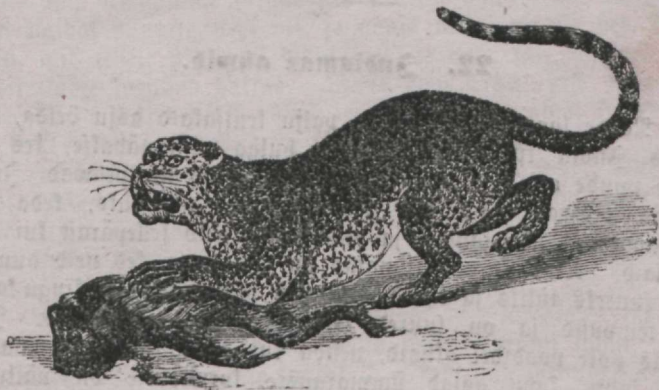
Bibliraamat ehk Jumala sõna õpetab meid, et inimene kõigest 70 ehk 80 aastat elab. Kui meie nüüd 80 aastat 12 jalku jagame, nenda kui seda tunnikella pealt näeme, siis tuleb peaaegu 7 aastat iga tunni peale. Kui üks pois 7 aastat wana on, siis on ta ühe elutunni elanud; see tund on nüüd sinule mu poeg lõõnud; oled sa 14 aastat wanaks saanud, siis on 2 tundi sinu elust mööda, ja 21. järel on kolmas tund lõppenud j. n. e. Sell kombel wõid sa ikka teada, kui palju ju elutund on, see tunnikell wõib sulle seda ikka meele tuletada. Sell kombel on minu wanaisa kella 12 ajal, minu isa kella 10 ajal ärasurnud. Will tunnil-meie ärasureme, on üksi Jumalal teada, aga seda wõime ja peame meie meel tuletama, mitu tundi meie elust juba on mööda läinud.“ Ma tänasin see peale oma isa, kes mind nenda õpetas, ja wõin nüüd weel teile öelda, et tema ise kella kuue ajal ära on surnud. Iga lord, kui ma kella peale waatan, mõtlen ma sellepeale, et laa minule pea wõiks surmatund lüüa.

21. Leopard.

Leopard on üks kena loom. Tema karw on ülewal pool kollane, all pool walge, mustaka, roosisarnatse plekkidega. Ta ronib just kui kass, ja kargab nendasamati saagi peale, kui see hiire peale. Tema heal on pool narisemine, pool mõiramine, nenda kui wihase koera - heal. Tema elukoht on Lõuna Aasia ja

Afrika, kus ta kõige paksimates metsades niihästi päewa kui öö ajal oma saagi peale väljaläheb ja iseäranis ahvide liha armastab.

Leopard on väge tige, wihane ja wereahne. Lõwi murrab, kui näljane ehk wihane on, aga leopardil on hea meel, niipalju kui wõimalik mahamura. Ta ronib wahel salaja lammastekarja, ja et küll temale ühest lambast saaks, murrab ta hea meelega terve farja maha, kui mahti saab, oma wereahnust jahutada.

Ühes kohas Afrikas tuliwad kaa kord kaks wana ja kolu noort leopardi lammastekarja; nad tappiwad siin 100 lammast ära ja imesiwad nende were wälja. Metsja tagasihimmes wõtsiwad mõlemad wanad leopardid iga üks terve lamba suhu, ja noored wõtsiwad iga üks pool lammast oma lõugade wahel. Küllainimesed, kes seda aegsaate oliwad teada saanud, jooksiwad neile püüsidega vastu ja lastsiwad nad maha. Üks ainus wana leopard põgenes metsja ära.

Need lapsed, kell hea meel sest on, et waesid loome wõiwad waewata, nagu näituseks mõned liblikatel tiiwad mahakisuwad ehk linnuse pesad ärariisuwad, on kaa leopardi sarnased.

Wõib aga üks niisugune wereahne ja armastufeta laps taewasse saada?

Jumal on armastus, Kristus on armastus, ja igaüks, kes taevasse tahab saada, peab leopardi loomu enesest jätma ja wõigaks talleheleks saama.

Büha kiri nimetab Jeesust „Jumala Talleks“; sellepärast peawad kõik lapsed tema eeskujule järelle tasafemeeliseks saama, et juba siin wõiksid õnnelikult elada ja siis kord taewa saada.

22. Indiamaa ahwid.

Nende loomade üle wõiks palju kentsakaid asju öelda, keda mõnes India külas ja linnades hulga wiisi nähakse, kes seal suurte puude otsas ja majakatuste peal endid ülespeawad. India rahwas peawad neid ühe oma Jumala asemikuks, keda nad „Hanamanta“ nimetawad, ja auustawad neid sellepärast kui oma jumalaid. Need tigedad jumalad on aga neile, kes neid auustawad, suureks tülikaks ja äparduseks, sest nad teewad kõikjuga kawalaid tempusid ja on suured kelmid, wargusele walmis. Ida-Indias pole poodidel aknaid, nenda kui meil, waid on uulitsa poole lahti, kuhu asjad ümmarguste korwidesse on näituseks mõõdaminijatele wäljapandud. Enamieste on puurwijsad ja söögitaimed mis ahwidele rõõmiks silmi paistawad.

Üks misjonär Ida-Indiast jutustab meile. Ühel hommil, kui ma tee peal Jumala teenistusel olin, nägin ma, kuidas üks suur ahw tasahiljusega mõõda uulitsaid mulle wastutuli, filmad oliwad tal pool kinni, ja niisuguse haleda näu ja waewase olemisega, kui oleks ta terve öö walwanud, sest wäsinud ja unine nägi ta wälja, sest ta ei jõudnud peaaegu enam käia. Nenda jõudis ta waewalt just kui surmakutsar ühe õunapoe ligidale, kus wili kewaeste korwides oli üleslautud. Nüüd muutis pilt ennast teiseks, sest just kui oleks ahw surmast ülesärganud, kargas ta ruttu kui wälf, nenda kui aga ahwid ial wõiwad karata, ühe wiljaforni peale ja sealt jälle niisama ruttu katusele, kust õuna peremees teda enam kätte ei saanud, ja sõi nüüd rahu.

liste oma warastatud puuwilja, mis ta usinaste oma käte wahel
oskab wõtta.

Üks teine missjonär, kes kodu oma kirjutamisetööst wäsinud
oli, läks ühte lähedasse padrikusse ennast jahutama, kus ta wahel
mitu tundi ahwide kentsakaid tempusid tähele pani. Ühel päewal
wõttis ta enefega natuke leiba kaasa, mis ta tihti ahwidele
jagas, ja wiskas ühele neist tüki pihku. See pistis leimatüki
suhu, aga silmapilgul kargas üks suurem ahw tema juure, kes
tema ligidal puuoksa peal oli, ja andis noore ahwile hea kõwa-
lopsi, mis sellele niisugust walu tegi, et oma suu ammulu ajas
ja hirmsaste karjuma hakkas. Wana ahw nähti just seda taht-
wat: sest ta pistis nüüd ruttu oma käpa noore ahwi suhu, wõt-
tis sealt leiba tüki wätja ja söi selle ise ära.

Igaühel kaupmehel, kell asju on wäljapandud, kelle järel
ahwid wäga maiad on, on lepp käes, kellega nad oma wara
kurjategijate eest kaitsewad. Nende jumalatest nähtakse sellepärast
palju katti pekstud liigetega ja puruks löödud sabadega olewat
niisuguse igapäewase sõdimise järel.

Siiiski on nad rahwa jumalad — jumalad, kes neite
millastki head ei tee, waid ühtepuhku warguse tujul kahju.

Neid häbemata santa jumalaid ei tohi nad furnuks lüüa; aga
nad peesawad neid oma leppidega, kui aga mahti saawad; ja et
nad nende aru järele nende jumalad, on, saawad nad siiski hal-
waks peetud ja oma ümmardajatest haigeks peksetud.

Armsad lapsed, mis arwate teie sest? Teile külap ei tulekski
meele, üht ahwi oma Jumalaks pidada, sest teie teate, et ta aga
üks meie Jumala loodud loom on. Mis teeb aga siin teie ja
paganarahwa wahel wahet? Teil on Jumala sõna, ja olete ju
lapse põlwest saadil oma kristliku wanematest ja koolmeistritest
õpetatud saanud Jumalat äratundma. Pidage sellepärast Jumala
sõna kalliks, lugege palwes, et ta teile ühels Jumalikuks wäeks
igawese elule saaks. Mõelge aga kaa waese paganarahwa peale,
kes ahwisid oma jumalateks peawad ja neid siis iga päew hirm-
saste pekstawad.

23. Koer ja ahwid.

Ida-Indias.

Ühes külas Ida-Indias oli palju ahwisiid puu otsas, kes endid seal põllu- ja ajawiljast toidawad. Selles külas oli aga ka üks suur koer, kes neid häbemataid wargaid sugugi ei wõinud sallida, waid nende peale tihti jahti tegi. Ühel hommikul õige wara roniswad ahwid, kui omad kõhud oliwad täitnud, ühe ühtsus seiswa puu otsa, mis ühel lagedal kohal põllu peal oli. Koer jooksis neile nii ruttu, kui tal wõimalik oli, taga järele, aga ei wõinud neid kinnisaada, sest enne, kui puu alla sai, oliwad ahwid ju kõik puuokste wahel warjul. Koer ei wõinud küll puu otsa ronida, aga ta jäi neid puu alla walwama, et temal sealt keegi ära ei peaseks; pärast wälis ta aga ära ülespoole wahtides, sellepärast heitis ta ennast rohu sisse puu alla maha, kus ta aega mööda magama uinus. Ahwid, kes kõige päewa puu otsas pidiwad wangis olema, oleks hea meelega metsa oma magamisepaika läinud, kuhu nad endid kord oliwad harinenud, kui koer neid ei oleks walwanud. Külarahwas, kes koera terve päewa nägiwad puu all walwamas, tuliwad nüüd oma hoonetest wälja, et jeda imeasja näha, kuidas nende jumalad endid saaks koera käest ära peastma. Kui ahwid koera nägiwad rahuliste magawat, tuliwad neist kaks isast, kes teistest suuremad ja kõwemad oliwad, et koer tõeste magas, kargas üks neist koerale selga ja hoidis teda kõwaste ümber laela kinni. Koer, kes täis ehmatust ülesärkas, heitis ühe külle peale, sai aga nüüd ka teisest ahwist lohe tagumistest jalgedest kinnipeetud, kes oma wennale appi tõttas. Mõlemad ahwid hoidiswad nüüd suurt koera oma läppadega nii kõwaste kinni, et see üht liiget ei wõinud liigutada, waid hirmsaste hulguis. Teised ahwid, kes puu otsas jeda nägiwad, tuliwad nii hästi suured kui weikesed puu otsast maha ja jooksiswad metsa. Kui juba kõik oliwad oma teed läinud, seal wiiskaswad mõlemad ahwid koera enestest nii suure jõuga eemale, et see liiwa sees kui ratas edasi weerles; ja enne kui koer weel jalge peale sai ja pea selgeks läks, oliwad nad ju mõ-

lemad metsa jooksnud. Ahwidel on suur jõud, ja nad oleks wõinud kaa koera furnuks lüüa ehk oma terawa hammastega teda furnata, sest nende hammustamine on lihtne; see fõrd jätšiwad nad teda aga weel elama, peale jeda kui nad teda hästi oliwad alandanud.

24. Kättetafumine.

Ühe maja ukse ees istus fõrd üks nulisfapühlija pois kivi-trepi peal. Luud oli tal ühes ja suur wõileib teises käes, mis hea inimene temale oli annud. Ta sööb rõõmsaste oma leiba ja põmifeb selle juures weel läbi nina üht wiisi. Seal näeb ta koraga üht koera oma ligidal magawat; ta hüüab nüüd haleda healega: „Tule feia, ja waene koer!“ Kui koer lahket healt kuulis, tegi ta filmad lahki, ajas fõrward kiffi, liputas sabaga, ja kui ta nüüd poisi nägi oma wõileiba sööwat, tuli ta ligemale. Pois hoidis temale tüff leiba nina ette; kui nüüd aga koer oma kaela wäljasirutas, lahket annet tänuliku südamega wastuwõtma, feal tõmbas pois oma kae ruttu tagasi ja andis

nüüd teise käega koerale oma lunaga hea matšu selga. Waene koer, kes poisil kawalust ei tunnud, jooksis nüüd hulgudes ära, aga pois ei wõinud küll oma tõhtu naeru pärast kinni hoida, sest ta oli nii väga rõõmus sellele, et waest koera oli hirmutanud ja teda lõõnud.

Üks auus ja rikas herra, kes teisel pool uulitsat elas, nägi omast afnast poisil tempu. Ta tegi ruttu oma ukse lahti ja hüüdis poisil lahke healega enese juure. Kui pois ligemale tuli, hoidis herra üht hõberubla oma pihus õeldes. „Kas ei tahaks ja küll seda enesele saada?“

„Miks mitte!“ wastas rõõmsa näuga pois, „kui teie nii hea tahate olla.“ Ta tuli usinaste ligemale, oma täht pakutud ande järele wäljasirutades. Aga, oh seda hirmu, mis ta nüüd tundis! Auus herra, kes oma selja taga kapi oli warjul hoidnud, tõi selle nüüd ruttu awalikule ja andis sellega poisile wastu

kätt, et aina platsus. Pois hakkas nüüd walu pärast hirmsaste karjuma.

„Mispärast lööte teie mind?“ küsidas ta, ja nägu krõmpsu ajades ja kätt hõõrudes, karjus ta wihaselt edasi: „Ma pole teile midagi kurja teinud, ega teie käest seda raha palunud, mis teie ise mulle pakkusite.“

„Mispärast oled sa enne waest koera löönud?“ wastas nüüd herra, kes poisi kisa üle naeris; „ta polnud sulle laa midagi kurja teinud, ega su käest leiba palunud. Pane seda aga edespäi tähele, et koertel nendasamati tundmine on, kui poisitel, ja õpi kõige looma wastu lahke olema.“

25. Rebaseraud

eht

kes teisele autu kaewab, langeb ise sisse.

Julius oli ühe rikka peremehe poeg, aga väga kuri pois. Wõis ta ial oma kooli- sõbradele paha teha, juis oli ta väga rõõmus ja naeris weel pealegi. Teda ei armastanud sellepärast laa üksi koolilaps, waid igauks hoidis ennast temast nii palju kui wõimalik eemal. Julius ei pannud aga seda miksiks, waid ütles: „Parem, et lõik mind kardawad, kui et nad mind salliswad.“ Sellest soowimisest wõib ju iga auus laps äramõista, et Julius tige pois oli. Üht tegu tema elust tahame siin awaldada, sellest

igauks võib äramõista, et Jumal kurja kätte tasub. Ühel hommikul läis Julius mööda pööningit kanamune otsimas ja leidis siit kogemata ühe lõhku, mis lord rebasepüüdmise tarwis oli tarvitatud. Pois, selle südames ühtepuhku halvad mõtted olivad, hüüdis nüüd, kui rebaserauda nägi: „Aha, sellega tahan ma täna ühe tembu teha! Bidrik, meie naabri weikene poeg, veab täna rebase asemel siin raua sees mõirama!“ Nenda kui mõeldud ja öeldud, nenda ka tehtud. Ta jooksis lõhuga ruttu oma isa rohuaeda, seadis siin suure rohu siäse lõhku üles, et teda ei võinud näha, ja röömuistas ennast juba, kui ta järelemõtles kuidas ta weikest Bidrikut võiks petta. Ta läks selle tarwis Bidriku juure ja palus teda haleda healega: „Armas Bidrik, ole nii hea ja tule täna minuga meie rohuaeda mängima, minul on üksi väga igav, meie tahame seal linnupesasid ülesotsida.“ Bidrik oli küll waeste, aga Jumalakartliku wanemata laps, kes teda oma Snnistegija sõnadega õpetasivad, kõiki inimesi, ka oma waenlast armastama: „Armastagem neid, kes meid wihtawad.“ Ta ei teinud sellepärast ka midagi ilma oma wanemate lubata, ja oli neile ikka sõnakuulelik. Ta isa oli, et Juliusse kiufatusi palju tähele ei pannud, waid wastas: „Esite teen ma oma isa käsuõpetuse järele ja pärast awitan ma oma ema; õhtu, kui eht aega ülejääb ja mu wanemad mind lubawad, siis tahan ma ka sinuga tulla mängima.“

Niisuguse selge wastuse peale polnud Juliusel enam midagi öelda, kui oma teed minna; aga omas südames mõtles ta, kui ta ka koha ei tule, pärast lähed ta ommetigi lõhku.

Õhtu poole tuli Bidrik, kui ta selle tarwis oma isa käest oli luba saanud, Juliusega mängima et see küll ju kõige oma rumala tempude üle rebaseraua oli äraunstanud.

Mõlemad poisid läksivad nüüd rohuaeda linnupesasid tagaotsima. Otsimise juures tulivad nad üks teisest õige kaugele ära, ja Bidrik, kes ühe linnupesaga oli ülesleidnud, lisendas nüüd röömu pärast: „Üks kena linnupesaga! siin pöösas näen ma seda.“ Julius, kes teisel pool aeda oli, tuli nüüd jookstes suurest rohust otselohke läbi ja röömuistas ennast juba, linnupesaga ärahawitada

wõida. Nüüd tuli tale aga nuhtlusetund kätte. Et wanemad omaš rumalusēs teda ei nuhtlenud, sellepärast pidi Jumal teda karistama, ja sõna sai siin tõeks, et, „kes teisele auku laewab, ise sisselangeb.“ Julius jooksis ilma teadmata seistsamast rohust läbi, kus ta hommikul Widrikule lõksu oli seadnud. Ta astus lõksu, lõks kargas kinni ja Julius oli nüüd lõksu terawa hammašte wahel. Ta kisendas hirmsal kombel, sest raudhambad oliwad temale peaaegu jalaluu katti pörutanud ja tegiwad temale hirmsat walu.

„Tulge appi! tulge appi!“ hüüdis ta, „ma suren! ma suren, ma olen furnud! tehke mind lahti, tehke mind lahti!“

Widrik, kes ei teadnud, mis temale oli juhtunud, jooksis nüüd täis ehmatust temale appi ja tegi teda siin suure waewaga lõksust lahti. Ta wedas teda nüüd tuppa tema wanemate juure, ja tundis tema pärast väga haledat meelt.

Kui Julius oma kurja südant Widrikule oli awaldanud, ei rõõmistanud see ennast mitte tema teenitud palga üle, waid tegi tema eest palwet, et Jumal tema kõwa südant ümbermuudaks. Widrik polnud mitte üksi seda palwet; „anna andeks meie wõlad, kui meie andeks anname oma wõlglastele,“ pähä õppinud, waid see palwe tuli tema südamest. Julius pidi mitu nädalat walu sees maas olema, kuni ta haige jalg jälle terweks sai.

Selle walukoosis õppis ta Jumala õigust tundma, ja sai tema kartuse südamesse. Widriku armastuse läbi sai ta pärast heaks poisiks, et ta nüüd kõige teiste koolilaste rõõmuks Widrik auusa eeskuju järele hakkas elama.

Armsad, lapsed! ärge püüdke millaski teistele paha teha, muidu saab Jumal teile kahewõrra kätte tasuma; õppige aga laa siin Widriku eeskuju järel teistele andeks andma, sest siis wõiksite teie ehk mõnda kurja poisi oma hea eeskuju läbi üheks heaks poisiks ümbermuuta.

26. Iruu koer.

Üks Uue-Hollandi koer, kes ühes rikkas majas elas ja seal kõõgitüdrukuga suurt sõber oli, läks sellega iga hommiku turule. Koer tõi tüdrukule rätiku ümberpanna ja ootas siis, korwike suus,

ukse kõrwas ennast lahkeste kaasapakkudes. Kõik, mis tüdruk tema kätte uskus tõi ta ikka koju. Ta ei julgenuid mitte üht tükki liha süüa, kui temale selle tarwis luba polnud, et see temale ehk wahel nina all korwi sees suureks kiusatuses wõis olla.

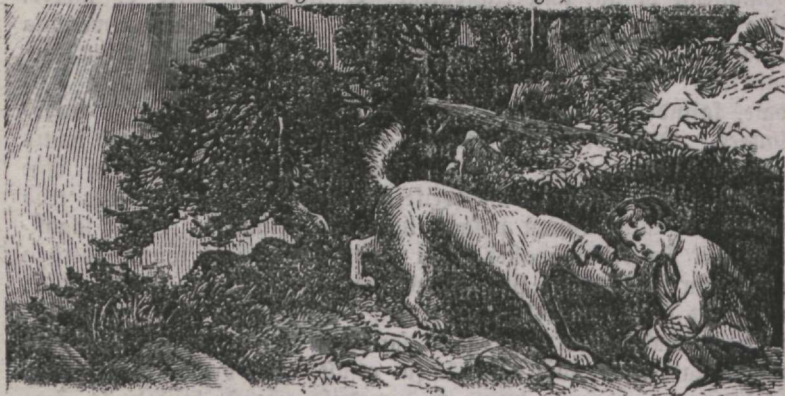
Uhel päewal pidi ta jälle liha oma korwiga koju tooma, sai aga teistest koertest tagaäetud, kes tema korwist liha püüdsiwad ärawarastada. Nad haukusiwad ja ässitasiwad teda nendega taplema minna. Oles ta oma korwi suust mahapannud, neid üleannetumaid nuhtlema, siis oles nad kelmid tõeste ta liha ärawarastanud. Seda nähti ta aga kaa teadwat, sest ta ei hoolinud nende nokkimisest ühtegi, waid jooksis koju poole, nagu ei oles ta kuulnud ega näinud. Kui ta aga siin korwi lihaga oli äraannud, ruttas ta tagasi ja nuhtles nüüd üleannetumaid oma terawa hammastega.

27. Jumala imelik lapsi kaitmine Schotimaa mägestikus.

Schotimaal, kus õige suured mäed omad pead taewa poole tõstavad, on kaa palju orgusid, mis lageda maa sarnatsed ja selle peale rohhi rohiline tekk on laetud. Et siin otsata suured

lambakarjad peetakse, sellepärast on Jumal kaa need orud nenda
 kemaeste rohilise rohuga katnud ja mägedest sissepiiranud, kus
 lambad ööd ja päewad endid wõiwad ülespidada, ja sinine taewas
 hiilgarwa tähtedega on nende lauda katnud. Need karjad on wahel
 ni suured, et nad mitu Inglise penikoormat maad magamise
 tarwis tarwitawad, ja sellepärast ei oleks kellegil wõimalik olnud,
 neile nii suurt lauda ehitada. Need karjamaad on aga kaa sisse-
 piiratud, et üks kari wõõra piire sisse ei tohi minna ja selle
 pärast on weel karjadel iseäranis mehed seatud ülewaatajateks, kes
 hommikust õhtuni ümberkäidawad, et kari üle piire ei läheks.
 Ühe niisuguse rändamise juures wõtis kord üks karjaülewaataja
 oma kolmeaastase poja enese kaasa, kus neid tema truu koer
 juhataks. Kõik karjakohad läbi käies tuliwad nad ühe jõe kal-
 dale, kaljude ligidale, kust wesi woolates ja suure mürinaga maha-
 langes. Õhtu oli ju ligi tulnud, ja karjus, kes oma karja tahtis
 weel kord ülewaadata, ronis ühe suure kalju otsa, kust ta õige
 kaugele wõis näha. Oma weikese poja jättis ta alla orgu, teda
 noomides, mitte ennast paigast liigutada, kunni ta oleks tagasi-
 tulnud. Ta oli aga alles kalju otsa saanud, seal tõusis korraga
 pakš udu ülesse, mis siin mägestikus mitte harwa ette ei tule,
 nenda et mees enam kummet sammud enese ette ei wõinud näha,
 ja päewawalguis oli pimedada öö sarnane. Kartlikult ja muretsewa
 südamega ruttab nüüd isa kalju otsast alla orgu, oma poega
 ülesotsima, aga suure hirmu ja pimeduse pärast kautab ta õige
 tee ära, ja kõik otsimine oma poja järel on ilmaaegu. Wäsinud
 ja täis muret tuleb ta koju ja ei leia kaa siit oma truu koera,
 kes temast oli äralahkunud ja temale muudu ikka suureks abiks ja
 toeks oli olnud. Jooksmistest ärawäsinud uinub ta magama, aga
 nii pea kui hommikupuna taewalautusel näha on, ruttab ta jälle
 oma naabritega ühes mägestiku, jõekaldale oma poega tagaotsima.
 Terwe päewa otsimine on aga kõik ilmaaegu. Öö tuleb kätte
 ja waene isa peab kurwa südamega jälle ilma oma pojata koju
 tõttama. Koju tulles kuuleb ta imekspannes, et tema truu koer
 olla koju tulnud, enesele siin tüki leiba wõtnud ja sellega ära-
 jooksnud. Teisel päewal otsitakse jälle last, aga kaa see kord

ilmaaegu; koju tulles kuulab isa jälle, ta koer olla koju tulnud ja praegu leivapalukesega ärajooksnud. Karjus jäi nüüd järele-mõtlemata koera imelikule tööle ja tahtis nüüd teisel päeval koera järeleminna. Üks päev oli jälle mööda läinud ja nimeratunud ajal tuleb koer jälle koju, palub enesele siin kartlikult tüki leiba ja jookseb nüüd ruttu minema. Lapse isa jookseb koerale tagajärele ja tuleb oma koerast juhutatud ühe suure tõkke juure, mis seal ligidal oli, kus tema laps kautsile oli läinud. Koer kargas siin kalju otsast alla ja kadus pärast ühe kalju prau waele ära, kuhu tema peremees temale aga waevalt wõis tagajärele ronida. Kes

wõib aga siin isa suurt rõõmu üles maalida, kui ta siin oma armast ära kadunud poega pehme sambla peal istudes filmab, kes tüki leiba oma käes peab, mis koer praegu temale oli toonud!

ja kui ta nüüd oma isa nägi, sirutas ta naeratades käed temale vastu, kui see tema kaljudest ehitatud seinte waele astus. Isa rõõm oli nii suur, et ta oleks wõinud hüpata; ta wõttis oma poja enese hõlma, ronis kiitkust wälja, kuhu laps pimedada õõ ajal oli äraeksinud, ja tõttas nüüd

tagasi koju poole; truu koer avaldas oma rõõmu aga seega, et maha ei jätnud luhtakat viisi karates neid koju poole juhatamast. Lapse isa oli oma truui koeraga rõõmus lapsuluse ärapeastmise üle.

28. H u n t.

Hunt on üks neist kõige kahjulikumatest kistja elajatest, kes ilmalõppemata nälja pärast kõiges karjades suurt kahju võivad teha. Ta on väga ettevaatlik, kui ta saagi peale väljaläheb ja avaldab vahel suurt kavalust; siiski on ta kaa väga kartlik loom, ja kui ta öösel pealekippub, võib teda juba tuletikuga metsa ajada. Talvel on ta julgem ja tuleb siis tihti lammaeste ja sigade lauta wõõrusele. Tema on nii suur jõud, et ta suure lamba omas juus võib äravedada, ilma et teda maa külge lasteks punituda. Tema heal on hirmus hulgunine.

Emane hunt toob omad pojad pimedas kohtades ilmale; ta kaabib enesele selle tarwis ühe suure puu ligidale augu, kuhu ta enesele pesa teeb. Ta on nii tark, et ta pesa ligidal milledki ei riisu ega saagi peale wälja ei lähe; ta kaawatub omad pojad suure hoolega üles; nad sünnivad pimedalt, aga väga terawa hammastega ilmale, ja nii pea kui silmad lahtilähevad, on nad kaa juba maiad liha järele; nad kargavad juba mõne nädala pärast tapeldes kanade ja jäneeste peale, mis nende ema meile koju toob.

Karjased, kes hundi kavalust tunnewad, ütlevad: „Seda hunti, kes kartmata otse karja peale kippub, ei ole karta; aga üks teine salaja hunt karja jookseb.“ Seletuseks:

Kahest hundist, kes ühel meelel tahavad saagi peale wäljamina, et ühest karjast üht lammaest enesele tuua, tuleb aga üks nähtawale ja läheb siis taja hiljusest karjakraansi peale. Kalkab koer haukuma, siis näitab hunt kartlik olewat ja jookseb tagasi, wahib aga selcejuures ifka jälle koera peale, kas see temale kaa tõeste järeletuleb. Ei tule koer ega karjus tema järele, siis tuleb ta teist korda karja peale ja äsütab seega koera wihale.

On koer nenda karjast cemale petetud, ja wahib karjus ja terwe kari hundile tagajärele, seal tuleb teine hunt teiselt poolt, selja tagast salaja karja sekka, wõtab siin rahuliste enesele lamba suhu ja jookseb metsa, kus siis mõlemad mõrtsukad oma raawast saati üks teisega jagawad, ehk küll üksainuke hunt kaks lammasi forraga wõiks nahka panna.

Kus palju huntisi on, seal on kaa karjased targemad; nad ei karda seda hunti, kes neid tahab eksitada, ei lase kaa oma koeri neid tagaajada, waid wahiwad teisele poole karja, kust nad kaa siis ikka weel õigel ajal salaja hunti wõiwad karjast eemal hoida.

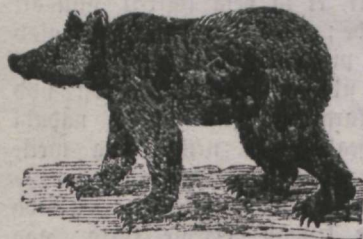
„Zumal hoidku meid niisuguste kurjategijate eest!“

29. Wanamees kasukas.

Wanamehel Pätzil on wististe seda kasukat tarwis, sest seal kus ta oma suurema eluaja ennast ülespeab, kus teda enamiiste leitakse, on ikka enam talwe kui suwe aega; sest seal on ju sügite lund sadamas, mis kewade alles lõppeb. Poleks wanamehel sooja kasukat seljas, siis oleks tal küll õige libe lugu. Zumal pole aga mitte üht ainukest looma meie maa peale loonud, kelle elu ülespidamise tarwis tema kaa ep oleks muret kannud; nenda on kaa wanamehe Pätzi eest muret kantud, kes Põhja-Europas ja Amerikas elab.

Zust nenda, kuidas teie emad teie eest hoolt kannawad, teid sooja riietega katawad, kui talwel külm on, ehk teid suwe soojal ajal õhukeste riietega ehitawad, nenda on Zumal loomu poolest kaa karu eest muret kannud, sest talwel on ta kasukas pakš ja raawane, aga suwe ajal õhuke.

Nüüd tahan teile aga kaa jutustada, kuidas wanamees kasukas-pooli läks; kui palju ta selleläbi targemaks sai, ei wõi ma teile öelda.

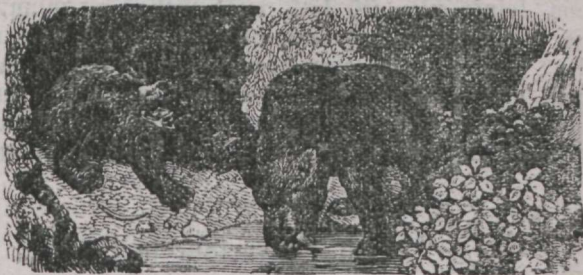

Siiski võime sest äratunda, et tal üks hea meeletuletamisejõud oli, mis iga ühest, kes koolis käivad, ei või öeldud saada.

Ühest üksikut metsalohast Põhja-Amerikas, kus aga mõned külad ülesehitatud on, mis pealegi vahel mitu penikoormat maad üks teisest eemal seisavad, leidis ferd üks koolipois talve ajal ühe weikese karupoja, kes omast emast mahajäetud, pool surnud külma pärast siin maas oli. Ta võttis teda enesega koju kaasa ja kandis tema eest soojas toas hoolt, et karu jälle elama hakkas. Pois mängis karupojaga, nenda, et see igale poole temale järel jooksis ja kaa koolituppa. Koolmeister vaatask imespannes pealt, aga ei keelnud teda ära tuppa astumast, et siin teiste koolilastega ta nüüd võis iga päew koolis käia. Iga ferd, kui ta tuppa astus, heitis ta sooja ahju ääre maha, kuni koolis õpetus lõppeks; siis sõi ta nende leiwapalukesi, mis temale igaüks rõõmuga andis, ja jooksis siis koera moodi oma noore peremehe kannul koju tagasi. Nenda oli lugu terve talw otsa, aga kui kewade tuli ja lumi igal pool hakkas sulama, sai karule rohiline mets armsamaks kui toaseinad, sest ühel ilusal hommikul läks ta ära metsa ja ei tulnudki enam tagasi.

Sellepeale läks mõni hea aasta mööda; koolipoisid, kes ferd oliwad karupojaga mänginud ja teda oma söögitaaskust sööt- nud, oliwad juba kõik meheks saanud ja saatsiwad nüüd omad lapsed kooli.

Talve aeg oma külma tuule ja paksu lumega oli jälle platsis, ja koolipoisid, kes punase palgedega tuppa astusiwad, ütlesiwad kõik, et

täna väljas väga külm olla. Sedasama arwas kaa wanamees kasukas, wana Päts, kes kaa koolipoiste järel koolituppa astus; sest üks pois oli toakse lahtijätnud. See wanamees polnud

keegi muu, kui wana karu, kes omas lapsepõlwes koolis käinud. Koolmeister ja koolipoisid ehmatasivad wäga selle koolisõbra üle ära ja ei teadnud, mis nad sest pidivad arwama; karu oli aga õige sõbralik, sest kui ta kõiki oli teretanud ja koolipoiste leiwa-
 fotid läbi nuusutanud, heitis ta ahju ääre maha oma külmetanud selga soendama. Koolmeister ja koolipoisid polnud aga oma kar-
 wase wõõraga sugugi rahul, ja ajasivad teda uksest wälja. Küllamehed ajasivad nüüd karu oma püüsidega taga, kes omalt poolt küll inimeste südame mõtete muutmise üle wõis imestleda, ja laksivad teda sumuks. Nüüd, kui nad wanamehe kasukat seljast hakkasivad mahanülgima, tundsidwad nad teda kui oma wana koolisõbra ära, ja oli neil nüüd kahju, et teda oliwad mahalast-
 nud, et tema paremad eluwiißid koolis oli omaks saanud, kui tema koolitamata sugulastel metsas on. „Wanamees kasukas“ ei olnud äraunustanud oma heategijaid. Mõnel teisel loomal on ehk kaa niisugused head eluwiißid, ja sellepärast ärgem äsfitagent neid wihale, waid tehkem neid enesele sõbraks, neile head üles-
 näidates. Mina omalt poolt ei tahaks, et üks loom ial wihane mu peale peaks olema, ehk et üks loom ial peaks üht tegu meele tuletama, kus temale liiga oleks tehtud.

Kas pole teie ju, mu lapsed, tähele pannud, kui tihti Piibel meid õpetab, iga ühe loomakese wastu lahke olla? „Õige halaõtab oma lojuse üle, sest kõik elajad metsas on minu,“ ütleb Jumal, „ja kõik lojused mägede peal, kus nad tuhande wiisi käiwad.“

Meie ei saaks oma ligemise wara rikkuma, ja kuidas tohime meie neid waewata, keda Jumal oma waraks nimetab? Ärgenustage seda kääsku ära, waid mõelge, et kõige enam weel laste kohus on, loomade wastu lahke olla, ja et see Jumala meele pärast on.

30. Wenelane ja karu.

Üks Wenelane läks lord metsa, sealt metsomestikeste mett ülesotsima, mis õõnest puudest tihti leida on. Mõne aja järel leidis ta ühe niisuguse mesipuu üles. Ta ronis puu otsa ja nägi

siit dõne puu sees mett küllalt olewat; sellepärast lastis ta ennast puu sisse, kus ta jalad alla kitsikuse kinni jäiwad, et neid sealt enam ei wõinud lahti saada. Oh waene Wenemees! ta oli kaugel omast elumajast eemal, ja sellepärast ei oleks kõik kiffendamine aidanud. Naene ja lapsed, kes kodu lubatud mett votasiwad, sest ta oli seda neile lubanud, jäiwad rahutunaks, kui mees situgugi koju ei tulnud, aga nad ei wõinud tema ülesotsimiseks midagi teha. Wenelane polnud aga väga suures hädas, sest mett oli tal puu sees küll, et ta nälgida ei pruukinud. Mesilased, kes sisse tahtsivad tulla, ajas ta oma kübaraga ära.

Nenda oliwad Wenelasel kaks päewa oma wangihooes dõne puu sees mööda läinud, kus ta õige rõõmsaste oma magusa roa sees suples ja teda mehemoodu oma kõhtu parkis, ilma enese päewa eest muret kandes; kui ta aga nüüd korraga nägi, et mesi kõik oli otsa lõppenud, seal tuli temal kartus südamesse ja pealegi oli ta magusa roa üle väga jänuseks saanud. Nälg ja janu ajasiwad teda palwele, sest tänini oli ta seda aga filmakirjaks riisti ettelöömisega teinud. Korraga kuuleb ta üht kratsimist puu all ja näeb nüüd, kuidas üks karu oma ninaga angu juures nuusutab. Karud on head ronijad ja kaa see oli sellepärast hõlpsaste puu otsa saanud, kust ta nendafamati kui Wene mees mett tuli otsima.

Niipea kui ta oli meehaisu maitsnud, pööris ta enese ruttu otka peal ümber ja lastis siis ennast, tagumiste jallega enne sisseminnes, otse Wenelase pähä; see wõttis oma suures hirmus karu tagumistest jalgest kinni, mis üle karu, kes ei teadnud, mis temale sündinud, äraehmatas ja suure jõuga oma raskest keha jälle augusti wäljatõmbas ning siis paremat aäja ei teadnud, kui nii ruttu, kui wõimalik, oma teed minna. Karu oli aga teadmata waese Wenelase jalad kitsikusest lastipeastnud ja teda seega omast wangipõlwest lahti lastnud. Wenelane tuli nüüd koju tagasi ja rääkis siin oma naese ja lastele omast suurest õnnetusest, aga kaa oma õnnelikust peastimisest; ja siis tänasiwad nad kõik omast südamest Jumalat.

31. J ä ä f a r u.

Jääkarul on pikem nina ja kael kui pruunil maakarul; tema keha on pehme, walge, pitka karvadega kaetud; ta saab 8 jalga pikkaks ja 5 jalga kõrgeks.

Jääkaru elab kõige külmemal põhjapoolsel Euroopa-, Asia- ja Amerikamaal; tema võib niisama hästi ujuda kui jooksta, ta tihti on teda üle kahesaja penikoorma maad kaldast eemal mere sees leitud ujuwat. Tal on suur söömaisu, ja tema walged lihwad, mis temal suust väljapaiskawad, annawad meile tunnitust tema suurest jõuust ja wereahnuusest. Nad lähewad nii raswaseks, et mõned juba 1200 naela on kaalunud. Jääkaru elab kala ja muu mereelajatest, kelle peale ta tihti jahti teeb, kaa inimese peale lähew ta kartmata. Talwe ajal magab ta mõni kuu

aega omas pesas.

Põhja mere laewameestest, kes oma reiside peal mõnda jääkarude üle on tähele pannud, tahame siin aga natuke öelda.

Üks emane jääkaru, kellel kaks poega kaasas oli, sai laewamadrustest tagaagetud. Esite tahtis ta oma poegi selleläbi rutemine jooksmisele ajada, et ta ise tüll maad nende ees jooksis ja siis jälle oma poegade järel tagasiwaatas ja sellejuures kartlikult healt kuulda laskis; kui weikesed karupojad aga nii ruttu edasi ei jõudnud, kui seda nende ema oleks soowinud, ja madrused neid teist wiisi rutemine selleläbi edasi ajada, et ta neid oma ninaga edasi tõukas, mill kombel kõik õnnelikult ärapeasefiwad.

Kord tahtfiwad walaskalapüüdjad üht jääkaru kawalal wiisil kätte saada. Nad paniwad selle tarwis omad paetad lume sisse ja tüll walaskalaraaswa wõrgu sisse. Raswahais tõi kaa warsti ühe jääkaru oma ligidale. Ta nägi siin oma auusat söömaega, läks ligemale ja wõttis raswatüki subu; mehed tõmbasiwad nüüd laewa pealt ta jala wõrku; et karul aga üks jalg oli priiks

jäänud, pani ta lihatüki maha ja tegi teise jalaga ennaft wõrgust lahti, wõttis raswatüki suhu ja läks rahuliste oma teed. Kui ta seda oli ärašöönud, tuli ta kawal mees jälle tagasi, sest wahe ajal oli ju teine raswatükk asemele pandud. Karu läks nüüd wäga ettewaatlikult wõrgu juure ja wõttis oma raswatüki ära, ilma et oleks wõrgusse puutunud.

Wõrk sai nüüd kolmat korda, ja pealegi kawalamal wiisil pandud kui enne, ta sai lume alla ära peidetud; kõik sai nenda seatud, et karu oleks pidanud seekord wõrku minema. Ta ei lastnud ennaft kaa kaua oodata, sest walasikalapraad nähti tema meele järele olewat, ja laewamehed rõõmustasiwad ennaft juba oma saagi peale. Karu oli aga targem, kui nad seda temast arwasiwad; ta nuusutas kõik kohad ümberkaudu läbi, kratšis lume oma käppadega ära, ja kui ta wõrgu juure tuli, lükkas ta selle kõrwale ja sai nüüd enesele ette pandud roa kätte.

Laewamehed aga ei läinud enam teda puüdma.

32. P e s u f a r u .

Pesufarul on natuke teravam nina, pikkem saba ja peenem keha kui pruunil maa-karul. Ta on nii suur, kui lestimist järku koer, ja elab Põhja-Amerikas. Ta sööb istudes nenda kui oraw ja peab sellejuures oma sööki esimeste jalgade wahel finni. Oma kuiwa sööki pistab ta enne, kui sööma hakkab, wee sisse ja silitab siis teda oma käpaga; sellepärast nimetatakse teda pesufaruks. Ta elab enamiste wee ligidal, ja kui wahel kaa wett ligidal ei ole, siis peseb ta saaki oma käppadega ilma weeta, enne kui ta teda sööma hakkab. Päewa magab ta aukudes maa sees, mis ta ise enesele teeb, ja läheb öö ajal oma saagi peale wälja. Tema toit on kalad, ussid, fitikad ja kõiksugu puuwili. Koera wiisi järele nuusutab ta kõik kohad läbi. Puu otsa wõib ta wäga hästi ronida, kust ta linnu-pesafid riisub ja puuwilja enesele otsib. Wahel otsib ta kaa mere

ja jõe kallastel karbielajaid taga; kui ta neid karpidest väljatõmb, jääb wahel käpp karbi wabele, mis temale siis suurt walu teeb, enne kui ta oma kõhtu wõib täita. Wangipõlwes armastab ta magusat sööki ja wiina.

33. Woldemar oma hobusega.

Kange marutuul, mis kord merd möllama pani, tegi ühe suure Hollandi laewa ankrust lahti, ja merelaened wirutastiwad ta nüüd kaljude wastu puruks. Suurem hulk inimesi, kes laewa peal oliwad, saiwad laenete sees surma; aga weel palju neist, kes

emast laewatükkide külles kinnihoidstiwad, wõitlesiwad elu ja surma wahel. Meri tõstis omad laened taewa poole, ja kaljud, kelle wastu nad oma jõudu kutsustiwad, oliwad wahust walged, ja ükski inimesehing ei julgenud waeste uppujatele appi tõtata. Seal juhtus üks mees, nimega Woldemar, oma hobuse seljas ratsa sõites mere kaldale, kus ta waeste inimeste häda wõis pealt näha. Ta tundis oma hobuse wahwust, purskas natuke wiina temale

ninasse ja tõttas siis uppujatele appi. Mees langes oma hobusega laeneteisse ja mõlemad kadustiwad inimeste filmist ära; aga mõnel filmapilgul oli ta jälle laenete peal ja lesl hädaliste hulgas. Ta käsits nüüd kahte inimest oma jalge küllest kinni hakata, ja tõi neid nenda wiisi õnnelikult mere kaldale. Seda julget ja auusat tööd tegi tema seitse korda üks teise järele ja peastis sell kombel neliteistkümmend inimest surmast. Kui ta aga kahelsamat korda, oma ärawäsinud hobusega merelacnete jässe julges minna,

fai ta lorraga üheft põhjatu suurest laenest allaneelatud, ja hobune tuli nüüd ilma oma peremeheta jälle nähtawale, ja ujus aga weel waewalt kaldale.

Dh wõikšime kaa meie kõi oma ligimest nenda armastada, et meie walmis oleks, kaa oma elu, kui waja on, tema eest jätta.

34. Kawal eesfel.

Prantsufemaal elas ford üks piimanaene; temal oli üks emaeesfel, kellega ta iga hommiku linnaturule sõitis. Ta pekšis aga seda waest looma kaa iga ford hirmsal wiisil kepiga. Wana halli peaga wanamees kannatas seda mõni aeg ära ja peitis, kui ta nägi, et tema perenaene meelt ei parandanud, tüdines ta ära ja peitis, kui ta ford kepi kätte sai, kellega tema perenaene teda parkis, teda sõnniku alla ära. Kui nüüd naene keppi enam ei wõinud leida, seal wandus ta hirmsal kombel, ja tegi enesele nüüd uue kepi, kellega ta waest wanameest jälle pekšis. Eesfel pani nüüd aga kaa seda uut keppi tähele ja wedas teda siis pärast oma hammaste wahel kaugele uulitsa peale, mõeldes, et ta siin saaks katti sõtkutud.

Wana halli peaga kawalast eeslist wõime aru saada, et ta enam tarkust ja mõistust oma teuga awaldas, kui see naene, kes tema kaitseja oleks pidanud olema. Tõeste, langenud inimene wõib rumalaks saada, kui eesfel, ja weel hirmsamaks, kui kistja loom.

35. Magaja laps.

Üks mees,
 kes oma kurja
 südametund-
 mise pärast
 öösel magada
 ei wõinud,
 läks ühel kuu-
 walgel õhtul
 põllu peale
 läima. Ta
 nägi sin kor-
 raga, kuidas
 üks weikene
 kümneaas-
 tane tütar-
 laps wäsinud
 rohu sisse oli
 magama ui-
 nunud ja
 nüüd unes
 naeratas.

Oh, mõtles
 mees oma
 südames, kui
 head päewad
 sull on! kui
 magus on
 sinule maga-
 mine! kui
 waike on
 sinu rahu!

Sa magad kõwa maa peal paremine, kui mina omaš pehmes
 woodis! Kust see tuleb? Sull on üks armulik Jumal, kes sind
 kaitseb, ja sull on üks hea südametundmine, mis sind ei waewa.

Kui ja ülesärlad, ei tea ja ühestki murest, waid teed oma tööd rõõmuga. — Minu Jumal! mis pärast ei ole mina nenda? Sinul pole süüd, sest sinu arm ja isa armastus on nii hästi minu üle walwamas kui selle noore tütarlapse üle; kaa mina wõiks kõik nenda sinu käest rõõmuga wastuwõtta ja pärast rahuliste ja rahus omaš woodis magada ja sind, sa hea karjane, walwata ja muretseda lasta, kui mull aga seda lapseliku usku oletš. Minul on süüd, sest ma ei taha laps olla, waid üks tark mees, kes ennast sinu sõnast ei taha juhataada lasta. Ma olen enese eest tahtnud ise muret kanda ja ennast maailma waraga õnnelikuks ja maailma tarkusega rahuliseks teha, aga see ei ole mulle võimalik olnud. Mu rahu on ära kadunud, mis mull lapsesõlweš oli, ja ma ei wõi oma filmi kinnisaada, et rahuga magada.

Aga sulle olgu tänu, sa armu Jumal, et sa selle lapsuse rahulise magamise läbi mulle oled täna oma tahtmist awaldanud! Ma ei taha ennast häbeneneda, temast usku, lapseliku meelt, rahulolemist ja waitset magamist õppida, mis mulle sinu waimu õpetuse läbi hinge kasuks peab saama, mu Jumal!

See lapsuse, kes ennast wäsinud rohu siše mahahetis ja magama uinus, oli mehele juhatajaks Õnnistegija juure, kes oma paha südametundmise pärast magada ei wõinud. Ta ostas nüüd oma kurja südant ja patu läbi wäsinud hinge ja teha Jumala sülle heita, oma Õnnistegija waimu pühitsemise läbi, kes temale meele tuletas, et Jesus olla tulnud patušid õndsaks tegema. Ta läks koju, langes põlwili maha ja rõõmustas ennast nüüd, et tema südametundmine usu läbi puhtaks saanud, ja ta wõis sest päewast saadik ikka rahus magada, just nenda kui see weikene ilmašüüta tütarlaps seal rohu sees.

36. Kuidas haige elewant terweks sai.

Ühel elewandil oliwad mõlemad silmad haiged, ja nüüd oli ta ju kolmas päew piine. Elewandi peremees palus nüüd üht kuulsat arsti temale appi tulla. Arst lubas nüüd sedasama ele-

wandi filmade juures katsuda, mis inimeste filmade juures tehaſse, kui kale peale on laswanud. Elewandile anti kasku põlwili mahaheita; aga kui arst oma terawat nuga filma juures tarwitas, seal kifendas elewant suure healega walu pärast. See esimene

katsumine oli wäga õnnelik ja elewandi filmad hakkasiwad paranema, et ta ju natuke näha wõis. Teisel päewal, kui elewant arsti healt aga kuulis heitis ta põlwili, ilma et keegi teda oleks kaskinud, hoidis siis oma suure pea ühe poole peal, wereldas oma loti ülesse poole, hoidis hinge kinni, just kui inimene, kelle filma arsti-

taſse, ohlas siis kergitatud südamega, kui kõik mööda oli, ja awaldas siis, oma lotiga arsti meelitades, oma tänuliku südant saadud abi üle.

See loom on meile õpetuseks.

37. Kolm ärackfinud lapsukeſt.

Australias sündinud lugu.

Ühel reede hommikul, 12. septembril 1856mal aastal, saiwad kaks poisi Australiamaal omast emast wõſandiku saadetud, sealt kuinud puuokſi koju tooma. Lapsukesed oliwad ühe talupoja pojad, kes kord Saksamaalt seia oli rännanud ja seia elama asunud; tema nimi oli „Duff“.

Poisikesed oliwad oma ema kasku ju tihhti täitnud ja wahel oma otsimise juure enam kui penikoorma maad lottu eemal olnud, ilma et nad ära oleks ekfinud. Sell nimetatud hommikul oli nende õde luba saanud kaasa minna, ja pealegi oli see esimene kord ja wanema wenna palumise peale. Wanemal wennal oliwad mõne aja eest tagasi metsas ilusad lilled ja marjad filma puutnud, mis ta oma õele tahtis näidata, ja siis mõtles ta nendega weel pärast oma ema rõõmustada. Kõik kolm lapsukeſt

rõõmustasiwad ennast, pugesiwad läbi pitka rohu, noppisiwad marju ja ilusaid lillekefi, aga tuliwad oma otsumisega ühte neile tundmata paika. Puuokse koku korjates, ja lillekefi noppides läksiwad nad ikka kaugemale kodust ära. Ümber pöördes sat. u. siwad nad ühe põhjatu suure rohu põllu peale, mis mitu küm- mend penikoormat maad pikk ja lai oli. Wanemad kodu oota- siwad neid koju tagasi, aga kõik ilma aegu; seal läksiwad nad neid omas suures ahastuses taga otsima. See asi sai ümberkaud- seis kolonides (asutuetes, külades) mõne tunni pärast tuttavaks, nenda et palju nüüd lapsukefi otsima läksiwad. Poole ööni oli- wad nad oma otsumise juures wäsimata kuu walgusel olnud, aga kui kaa see walgus pilwete taha peitu läks, pidiwad nad jälle koju tagasi tulema. Jälgi ei wõinud nad üles leida ja kõik lastumised ja hüüdmised jäiwad wastamata. Teisel päewal, see oli ühel laupäewal, sai lapsukefi hommikust õhtuni otsitud, aga kõik ilma aegu. Pühapäewa hommikul läksiwad kolmkümmend meest hobuste seljas ratsa neid igalt poolt taga otsima, aga kõik waew oli kaa nüüd ilma asjata, sest mitte üht jälge ei wõinud nad ülesse leida. Esmapäewal, esimise hommiku punaga alga- siwad nad jälle otsumist. Laupäewa ööl oli palju wihma sadanud ja pühapäewal oli maa pind külmetanud. Kuidas oleks need waesed lapsukesed kaa nii kaua ilma söömata ja pealegi külma käes wõinud elada. Sell esmapäewal oli niiski kabel otstjad wõimalik olnud, laste jälgi ülesse leida. Kartes, et jälle senna ehk tagasi ei oskaks tulla, jäiwad nad kõige öö platsi. Teisel hommikul sõitis üks neist juba wäga wara tegasi, teistele seda teada andma, kummi teine platsi ootama jäi. See koht oli kümme Inglis penikoormat maad kodust eemal, kust nad nüüd lapsi jäl- gede mööda hakkasiwad taga otsima. Pitka rohu pärast ei jõud- nud nad aga täna suuremat edasi, ja pime öö teelas kaa pärast weel edasi astumast. Pahase meelega pidiwad nad nägema, kuidas taewas pilwedesse läks ja wihma suure mürinaga hakkas taewast maha sadama. Nad mõtlesiwad siin waeste äraeksinud lapsukeste peale, kes, kui weel elus, seda kõik pidiwad kannatama. Teisel päewal läks lugu aga weel wiletsa-

maks, sest wiim oli jäljed soutumaks ära pühkinud, et enam võimalik ei olnud, õiget teed teada. Neljapäewa õhtu tahtsiwad kõik teised ju otsimist maha jätta, aga laste isa lootis ikka veel neid kätte saada. Selle tarwis sõitis ta nüüd ühte kolonisse, mis kolmkümmend penikoormat maad sest kohast eemal oli sealt sündinud Australia maa mehi enesega kaasa tooma, sest nemad wõiwad palju paremine oma terawate filmade ja loomu annetega midagi ära tunda, kui Europa rahwa sugu. Reedesel päewal, kui laste isa ära oli sõitnud, tuli veel üks tark kolonist appi otsima, kes seal ligidal elas, nimega „Beetis“, kes kaa nii õnnelik oli, juba poole päewa otsimise juures laste jälgi üles leida. Ta ronis mööda üles leitud jälgi terve tund oma käte ja jalge peal edasi ja tõusis siis jälle oma jalge peale seisma, kui jäljed selgemad oliwad ära tunda. Nenda läks kaa nende päew otsimise juures mööda, ilma et lapsukesi oleks wõinud üles leida. Dösel tuli Duff kolme sündinud maa meestega tagasi, kes Elgini mägestikust pärit oliwad. Nende nimed oliwad Dikei, Trri ja Breed. Laupäewa hommikul saiwad jäljed jälle üles wõetud ja Australia meeste äratundmine ja terane loom otsimise juures oli imekspanemise wäärt. Nad leidsiwad koha kolm jälge ülesse, kus teised waewalt aga üht wõisiwad näha, ja ajasiwad neid ruttu taga, ilma et nad oleks efsinud. Kõige südamed täitsiwad nüüd endid uue lootusega ja mõtlesiwad lapsukesi veel elusalt kätte saada. Kolm maameest lugesiwad laste jälgedest ikka teistele rõõmuks kedagi ette; „Siin weikene wäsinud, istub maha. Suur lasseb ennast põlwile, wiib weikest hõlmas edasi.“ „Siin on nad terve öö käinud — pime — ei näe wõsu, on tema peale langenud.“ Ja veel üht, mis meeste südant liigutas, oli: „Siin weikene jälle wäsinud — suur langeb põlwile, ei jõua üles tõusta, langeb filmili maha.“ Kui nad nenda oma otsimise juures edasi läksiwad, nägiwad nad juba eemalt üht kõrget koha, mis just nenda wälja nägi, kui üks mäeküngas, mis Duffi maja ligidal oli, kus lapsukesed tihti mängisiwad. Laste isa arwas koha, et lapsukesed senna olla tahtnud minna, ja nende oli kaa lugu. Lapsukesed arwasiwad pea kodu olla, ja et küll

ju neli päewa oliwad hulkunud, ei unustanud nad oma ema käsku täita ja puu oksa kokku laduda. Aga kuidas oliwad nad elfinud. Teisele poole puid tulles ei leidnud nad oma isa maja, waid üht lõpmata suurt rohulagendikku. Wanema poisikese südame walu oli nüüd suur, ta wiskas puu oksad enesest eemale ja hakkas libedaste nutma. Õde pani kaa nüüd oma kornikese käest maha ja hakkas nutma, pealegi selle üle weel, kui ta nägi, et weikese wenna jõud ära lõppes ja ta nüüd rohu sees maas oli. Nüüd tuli wanem wend teda jälle trööstima, ja pühkis oma rätikuga õe palged silmapisaratest kuiwaks.

Laupäew oli ju pea lõppemas ja õhtu jõudis kätte; sell päewal pidiwad ärakadunud lapsukesed jälle ülesse leitud saama; ja tõeste, nende ära peastmises paistis selgeste Jumala imelik armu käsi wälja. Kolm Australia meest oliwad usinad omas otšimises. Üks neist, see oli kella kolme ajal peale lõunat, — kui ta õige terawaste enese ette waatas, nägi korraga jälgi, mis palju wärskemad oliwad, kui endised, ja teiste jälgede üle põigiti nähti minewat. Nüüd saiwad nad kaa aru, et nende jälgede ülesleidmisega nad kolme päewa teereisi oliwad lastele ligimale saanud; sest juba ühe poole penikoorma maa taga tuliwad nad ühte wõsandikku, kus weikesed lapsukesed wiimisel ööl oliwad maganud. Sest oli nüüd ära tuntud, et lapsukesed elasiwad, ja selle pärast ruttasiwad kõik nii pea kui wõimalik, neid üles leidma. Duff, laste isa, sai nüüd südakamaks ja lootis Jumala armu peale. Ta sõitis sellepärast ruttu teiste ees, kuhu hobune aga ise tahtis joosta, ja leidis kolm korda sell wiisil uuemad jäljed üles. See oli kaa nii wäga tarwis, sest päikene hakkas juba weerema, ja kui hirmus oleks pidanud olema, kui nad lapsukesi poleks üles leidnud, kus nad neil ju nii ligidal oliwad. Weel kord sõitis isa ühe weikese mäekünka otsa ja wõis siit mõne sada sammu taga üht wõsandiku näha, mis seda moodu nägi olewat kui see, kus nad wiimisel ööl oliwad maganud. Senna kohta tahtis õnnetu isa weel sõita, enne kui oleks ümber pöörnud. Ta ruttas edasi, ja enne weel kui senna kohta jõudis, nägi ta üht riide tükki tuule käes liikawat. Ta leidis siit, mis ta otsis.

Ühes noortest puulehtedest ehitatud majakeses magasivad ta kolm lapsukesest. Noorem neist oli teiste keskel oma õe aluskäue sisse mähitud. Neid nähti sügavas unes olevat ja isa kartis neid ülesse äratada. Mõne aja järel tulivad kaa teised otsijad ratsa hobuste seljas taga järgi, ja ajasivad lapsukesed oma mürinaga üles. Vanem püüdis nüüd kõige esmalt ennast üles ajada. Ta nägu oli kahwatanud ja lume sarnane, ja palged olivad sisse langenud; ta mokad olivad ülesse poole kokku tõmmatud ja ei katnud enam hambaid finni. Hatatusel waatasivad ta filmad kartusega enese ümber, aga siis jäiwad nad rahulikult isa peale waatama. Ta püüdis midagi öelda, aga kurg ja keel nähti tal nii ära kuinud olevat, et aga „isa“ võis öelda, mis peale ta siis jälle oma rohusängi tagasi langes. Selle peale ärkas weikene wend üles ja hüüdis lapseliku meele ja healega: „Isa, mispärast ei ole sa ju ennemine tulnud meid tooma? Meie oleme ühte puhku su järele waadanud.“ Waene õde aga, kes oma weikest wenda oli katnud ja kannud, magas edasi nagu surnud, jõuetu üht liiget liigutada. Kui teda ülesse taheti äratada, ei teinud ta oma filmi lahti, waid hüüdis aga weel tasase healega ja wärisedes: „külmu, külmu.“

Praegu läks päew looja, aga lapsukesed olivad Jumalale tänu — üles leitud! Sellisamal õhtul jõudsiwad nad weel ühte koloniasse, mis sealt kohast 8 penikoormat maad eemal oli. Tee peal anti lapsukestele natukene süüa ja juua. Kellu kahetsjani jõudsiwad nad nimetatud öömajale, kus armastawad käd ja soe säng neid wastu wõtsiwad.

Need weikesed lapsukesed olivad kahetsa ööd ilma warjuta külma käes olnud. Weikene tütarlaps, kui ta jälle sängis oli soojaks saanud ja elu tal tagasi tulnud, pidas selge healega oma õhtu palwe ära. Weel tuleb nimetada, et see weikene tütarlaps iga õhtu, kui teised lapsed tühjas lagendikus maha heitsiwad, Jumalat palus, neid öö ajal kõige lahju eest kaitseda. See armu Jumal, kes noorte kaarnate hüüdmist kuuleb, on kaa selle weikese lapse palwet kuulnud ja kõigile abi saatnud.

38. Pühad lehmad.

Kas pole see üks kena loom oma tafase silma ja rahulise näuga? Ja ise tema imelik kүүr selja peal pole mitte inetu, vaid aga imelik, et meie lehmabel riisugust kүүru pole.

Need loomad, India lehmad, ei saa seal mitte üksi hästi peetud, vaid nad saavad seal Jumala asemel auustatud ja rahwas teevad nende ees palweid. See on küll hirmus asi, ja meie ei wõi seda sugugi mõista, kuidas see wõimalik oleks, ja siiski on see nenda tõsi. Hindu rahwas usuvad, et maa peal midagi asja ei ole, mis nenda püha ja wäärt oleks, palutud saada, kui lehm.

Würst Rajah Misfaarest on juba üks wana mees, aga ebajumala teener. Inimesed mõtlewad seal ja peawad seda tähtjaks, et wanamehe esimine vaatamine, nii pea kui unest ülesärkab, ühe õnneliku asja peale langeks. Sellepärast toowad tema teenrid ühe lehma tema magadeskambriisse, kes kena tekkidega on ehitatud ja kellel lillefrantsid sarwede ümber on määsitud, et ta teda koha näha ja siis tema ees palwet teha wõiks.

Kas oleks see teie meele pärast? Ma kardan, mõni minirugijatest ehmataks ära, kui ta hommiku ülesärgates üht lehma oma woodi ees filmaks.

Siiski wõime meie ise sellest inetumast harinemisest üht õpetust wõtta. See on hea, kui meie iga päewa heaste algame; ja meie ei wõi oma päewa mitte paremine alustada, kui et meie oma mõtted Jumala ja jumaliku asjade peale juhatame.

Kõige esmalt laskein omad südamed täidetud olla tänuga Jumala armuliku kaitsmise üle, mis tema teile õjtel on saanud. Tema isa film on teie üle walwanud, kui teie magasite ja teid kõige kahju eest kaitsenud. Kui teie ülesärgate, on ta seal ja ootab teid kõige selle päewa oma annetega õnnistada, ja ta on oma inglile käsku annud, et ta meie üle walwaks kõige meie teede peal.

39. Üks meheke, kes puu otsas elab.

See kargaja on üks rahutu, lustilik meheke, siin ja seal ja igal pool, äraväsimata senna, tänna liikumas. Ta pea näikse täis plaanifid ja hädi tohtmisi olevat, ja rahu ta enesele ei anna, kunni nad kõik korda on saadetud. Seda läheb aga karta, et ta kõik aga oma enese kasuks teeb ja kellegi muule. Tal waesel wennikesel on aga küll enese eest muret kanda, ja sellepärast ei laida meie tema usinust ja tegewust mitte, waid oleme pealegi rõõmsad tema tüdimata töö üle, mis tema hommikust õhtuni awaldab ja iga päew ühtemoodi. Kõige sellejuures on ta aga kartlik, ja teiste üle hõel mõtlema. Ma olen tihti ta ligidale tahtnud saada, et temaga natukene juttu ajada, aga wõta näpust, nii pea kui ta mind silmas, oli ta lipsti tuulekiirusel oma teed läinud; ta wõib palju paremine jooksta ja karata kui mina, sellepärast polnud mull wõimalik teda kätte saada. Ta mõtleb wiist omas meeles, et kõik, mis mitte temasarnane ei ole, wõiks teda paljaks riisuda ehk wangitorni heita, sellepärast elab

ta puu otsas, mõeldes, et siin puulehed ja oksad teda saaks kaitsema. Puude otsa ronimise on ta juba lapsepõlwest saadik selgeks õppinud; sellepärast on see temale kaa üks kerge asi ja ei teegi suuremat wacwa. Puu otsa on ta enesele kaa maja ehitanud, pealegi üfsi, sest ta ei wõinud kedagi leida, kes seda tema meele järele oleks wõinud teha. Ma wõin teile öelda, et tema maja väga kenasste on ehitatud; seinad on paksud, sest ta ei taha külma õhku sisse lasta; ühtegi praukest ehk lõhendiku pole näha, sest kange tuuleõhk wõiks ehk temale hambawalu teha, aga ta sest haigusest ilmaški ei tea; majaehitaja elab kui peremees omas soojas kambriis, kui marutuul wäljas wilištab, ja meheke tunneb nüüd ise, et ehitus hea on,

ja et midagi sellejuures laita pole. Ehitaja oli enesele külap
wist seda sõna põhjuse eesmärgiks seadnud: „Kui asi on wäärt
tehtud saada, siis on ta ka wäärt hästi tehtud saada.“

Mees sai aga aru, et suisel ajal
tema maja wäga soe olla; sellepärast ehitas
ta enesele weel ühe teise, mis lahtisem ja
luhwitsem, nenda et tal nüüd oisefui üks
maja linnas ja üks maja maal oli. Üks
neist on kena suwemaja ja elupaik, kus
ta ennast wärakes luhwitist rõõmustada ja
läbi seinapragude, mis temal aknate ase-
mel, lehtede liikumist näha ja linnulaulu
kuulda wõib. Teine hoone on ta soe
talwehoone, kus ta küll kanget tormi ja
kuišku kuulda wõib, aga mitte tunda, kui
ehk wabest õige suurest tuulest ta maja
puuladwas ei wärise.

Drawapeisa.

Temal pole ka sugugi tarwis, palju tormist ja külma-
st tuulest teada; sest ta on ju selleest suwel muretsenud ja suurt
wara talweks kokkupanud, nenda et nälg teda ei sunni wälja-
minema. Temal on ka nii imelik loomus, et ta suwe ajal
wäsimata wõib tööd teha ja karata ja siiski terweks jääb, kui
talwel muud ei tee kui sööb ja magab.

Kas teie ei tea, kes see imelik mehike on? Kas pole te
teda äratunnud, kui oma wana sõbra, orawat!

See kena loom on, keda teie wabel puuotsa wabel nägite
ehk ka ju ligemal olete tähele pannud, kes talwel halli ja suwe
ajal punase farwaga kaetud on, on see mehele, kes puu otsas elab.

Kui juba üks weikene oraw ujin tööle on, kui palju enam
mis, mu armjad lapsed, peaksite walnis olema kõige hea tööle!

40. K o b r a s.

Need targad loomad ehitawad enesele hooned puudest, kivi-
dest, sawist, mullast ja mudast. Neist nimetatud asjust teewad
nad enesele ühe tammi, mis wabel üle 100 jalga pikk on. Seda

tammid teevad nad enamiste weepiuduse ehk maladuse pärast, sest nad tarvitavad oma kahelkordse majade tarwis sügawat wett. Kui nad enesele niisuguse maja tahawad ülesehitada, alustawad nad seega, et esmalt wiis kunni kuus jalga pitkad valgid püsti wee sisse panewad ja neid siis mätaсте ja sawiga wee põhja kinnitawad ja enestele nenda ühe ümmarguse müüri kiwideid ja puuokstest walmistawad, mis wee põhjas kolme jala pikkus on. Seda müüri ehitawad nad wiis kunni kuus jalga üle weepinna ja teewad tema üle siis ühe wõlwitud latuse. Niisugustes majades on kaks ehk kolm kambrit ja kõik on sees nii kemaSte üledaks tehtud ja sawiga ära müüritud; kui oleks kõige kuulsam müüriSsepp oma lubjalabidaga tööl olnud. Talwe üle on kobras omas majas, wabel magades, wabel puuoksi närides, mis enesele talwewaraks aegjaSte oli korjanud. Suwe ajal elab ta enamiste wäljaS jõe kaldal, mis ta enesele elukohaks on

ärawalitsenud, kus ta ikka usinaste töös on, oma wanu hoonid parandamas ehk uusi ehitamas.

Kobras, kes wäga seltsi armaStab, elab suurtes seltskondades. Saab ehk nende arw wäga suureks, et küllaste ei mahu, siis saawad noored äraSaadetud, kes enestele uue küla asutawad.

Need terawa hammasteega loomad on wäga targad, et inimesed temast mõnda wõikSiwad öppida. Kui temal suurt ja laia, loomusteega koetud saba poleks, wõiks teda üheks ilmatu suureks rotiks pidada, sest nenda näeb ta wälja, et temal küll paremat eluwõisi, kui tema sugulasel rotil on.

Kobrasenahl, kellest kübaraid ja kasukaid tehakse, on wäga kalliks, ja sellepärast on suured jahid neid mõnest kohast sountumaks äraSautanud. Ehk kaawad nad mõne aja pärast Indianlastega, kes kaa wähenewad, sountumaks ära. Kui see kaa nenda oleks, siis ei läheks nende hea eeskujul meile kausi.

Ükski pois ehk tüdruk ärgu olgu nii harimata ja tuim, et taie tarwis oleks welda: Mine, ja laisk, kobrase juure ja öpi sealt

tarkust ja usinust. See oleks ühel lapsel tõeste häbiks, kui ta nii laisk ja järelemõtlemata oleks, et ta kobraise ees peaks häbi pärast ärapunastama. On teil sellepärast kedagi kodu ehk koolis tallitada, siis olgu teile see sõna eesmärgiks: „Ujnad kui kobrased!“

42. W a l a s k a l a .

Ühe walaškala jahi peal nägi kord kaptein Lhaus üht suurt walaškala oma laewa ligidal. Neli lootsikut sai tema püüdmise tarwis wäljasaadetud, kellest kaks ühel ajal tema liqi saiwad ja lorraga omad odad, ja tuurad tema keha sisse pistiwad. Walaškala, kes terawaid odasid omad kehas tundis, läks kohisedes

mere põhja, ja tuli siis jälle wee peale, aga õnnetumal wiisil just kolmandama lootniku alla. Ta lõi seda oma peaga nenda kõwaste, et lootnik kõige inimeste ja asjadega 15 jalga üle merepinna kõrgele lendas. Lootsik

pööris ennast luhwti sees ümber ja kukkus nüüd, ema ülessepoole, hõõrdud, mere sisse tagasi. Inimestest leidis üks merelaenetes surma, teised peaseiwad õnnelikul wiisil ära. Paul 148, 7. „Kiitke Jehowat teie, kes maa peal olete, walaškala ja kõik sügawused.“

43. Kana oma pojakestega.

Et kana oma pojakesste wastu suurt hoolekandmist, kaitsemist ja muresemist awaldab, on küll wiist ju kõigile tuttav asi. Kristus, meie õnnistegija, wõtab teda sellepärast enesele tähenduselt. Matt. 23, 37. öeldes: „Jerusale, Jerusale! Kes ja tapad prohwetid ja wiiskad kiwidega neid surnuks, kes sinu juure on läkitud; kui mitu lorda olen mina sinu lapssi tahtnud koguda, otsegu kana kokkukogub omad pojad tiibade alla, ja teie ey ole mitte tahtnud.“

Jesus Kristus oli omad prohwetid enne oma tulemist wäljaläkitanud, Israeli rahwast nende pattude pärast äbwardama, et

neid Jumala juure tagasi kutsuda. Nemad ei tahtnud aga proh-
wetide healt kuulda, ja seal langiswad Roma sõjawäed kiskja
kullide wiisi nende peale, et neile enam mingisugust warjupaika
oma waenlaste eest ei jäänud. Selle lüana kaju sees, kes oma
poegi armastab, näeme meie aga kaa oma Sunnistegija armastust
ärakadunud hingede wastu ennast awaldawat. Jeesus hüüab meid
igal ajal enese juure ja tahab, et meie oma abi ja warjukohta
tema juurest otsiks; tema pakub meie õnnistust ihu ja hinge
poolest, kui meie oma lootust tema peale paneme ja tema healt
kuuleme, nenda kui kanapojakesed oma emä healt. Igaühel
inimesel peaks tõsine igatsimine olema, ennast oma Sunnistegija
hooleks anda; sest tema walwab meie ihu ja hinge waenlaste
üle, just kui lüana oma poegade üle walwab.

„Minul oli kord üks ilus ja armas lüana,“ jutustas üks
naene, „tema jooksis minu kannul kui weikene koer ja tundis
mind ju eemalt healest ära. Ta jooksis leiwaraasuleksi wastu-
wõtma, mis ma temale korjasin, ja oli siis ikka minu wastu
tänuulik. Kui ta üks aasta wana oli, seal sai ta 15 poega, kes
hakatusel wäga weikesed oliwad ja pealegi kartlikud loomad, aga
aega mööda ilusateks kanapojakesteks saiwad. Minu „Jarit“,
nenda olin ma oma kanale nime pan-
nud, oli aga üks inetu harinemine,
et kui keegi aga hoowiwärawa oli
lahti unustanud, oli ta kobe oma
poegadega metsa poole minemas,
kus kawal rebane teda püüab ära-
tappa. Ma olin teda sealt mitu korda
juba tagasi ajanud, aga niipea kui ta
wärawa lahti nägi olewat, oli ta
juba jälle metsas. Seesama lugu on
wabel kaa teiste kanadega, kes
endid ikka targemad arwawad olewat,
kui nende peremehed. Just nenda kui
mõne inimesega, on kaa kanaga lugu.
Häda õpetab wabel paremine kui
kõige targemad sõnad. Ühel
hommikul tulin ma jälle oma
leiwaraasulestega hoowi peale oma
armast lüana tema poegadega
ülesseotksima; aga „Jarit“ polnud
täna teiste kanade hulgas näha.
Hoowiwäraw oli lahtijäetud ja

sellepärast mõistlesin ma lohe ja teadsin, kus kana võis olla; ma läksin oma koeraga seltsis otselohu metsa liigidale põllu peale. Tee peal kuulsin ma juba suurt kisa, ja nägin nüüd, kuidas „Zari“ korruga üleskargas, et suled lendasivad. Minu koer oli minust karmem ja peastis waese „Zari“ ühe häbemata rebase käest lahti, kes ju taks tema poegadele oli mahamurdnud.

„Zari“ mõitles rebasega küll just kui Tawet Koliatiga, aga siiski oleks Koliat rebane kanapea otsast ärarebinud, kui suur koer veel digel ajal poleks appi tulnud, kes nüüd rebase surnuks hammustas.

Seft päewast saadik oli „Zari“ koolitatud. Ei ilma ski julgenud ta enam hoowi pealt äraminna, kui kaa wäraw lahtiseis. Ta tegi nüüd sõbrust koeraga, kes tema lapsed ja teda

ennast waenlase käest ärapeastnud. Niipea kui aga koer ennast näitas, jooksis „Zari“ temale vastu, teda teretades, ja oli wabel koerale oma armaastusega tülik, seega et ta tema jalge all fenna tänna jooksis, nenda et see pidi seisma jääma ja siis imekspanemisega kana peale waatama, ja kellest ta õiete aru ei saanud, mispärast kõik see meelitamine oli. Kui

üks wõõras koer hoowi peale tuli, siis kargas „Zari“ wihafelt temale vastu filmi, mõeldes teda rebase olewat, kes tema pojakesed oli ärasurmanud. Ta waatas aga meie koera peale, just kui oma heategijat teretades. Kui „Zari“ lapsukesed kõik oliwad juurele saanud ja oma ema abi enam ei pruukinud, seal läks ta tihti koera juure putka sisse magama. Teda nähti koera ligidal õnnelikum olewat, kui teiste kanade juures.

Kui juba kama oma heategija waistu nii lahke wõib olla ja oma armastust tema waistu awaldab, kui palju enam peafime meie seda teha wõima oma ligimese, pealegi weel oma wanemate waistu.

44. W a r b l a n e.

See oli juft keft talwe ajal, kui suur häda waeße rahwa juure lippus, kes ümberkaudu ühe mõisa ligidal elaswad. Häda tuli kaa ühte waeße hurtsiku, kus inimesed täna päewani Jumala hoolekandmise ja oma kätetöö läbi oma igapäewast leiba oliwad saanud. Siin hurtsikus elas üks waene puusepp, nimega Josef, oma naese Maria ja wiie lapsaga.

Armastus, usinus ja Jumalakartlikud südamed oliwad jüt hurtsikust leida; ago lapsukesed ei näinud enam mitte nii priisked ja rõõmsad wälja kui enne, waid oliwad nüüd kahwatanud nägudega. Nende wanematel polnud juba mitu päewa tööd olnud, ja sellepärast ei wõinud nad kõige oma usinuse ja hoolekandmisega mitte oma lastele leiba anda.

Pühapäewa hommikul kogus Maria oma weikesed lapsukesed enese ümber ja ütles, kui ta oli palwet teinud: „Tulge seia ja jagage seda weikest ja wiimast leiwapalukest eneste wahel!“ Omas südames mõtles ta aga sellejuures: „Ei tea ma enam, kuidas meile nüüd weel abi wõiks tulla ja kust leiba homse päewa tarwis wõtta.“

Lapsukesed wõtsiwad tänades leiwa waistu, ja wanem poeg jagas nüüd igaühele oma jau, ja pakkus kaa oma emale ja oli kaa isale oma jau üle jätnud. „Sööge aga teie ise kõik ära,“ ütles ema liigutatud südamega oma lapse armastuse üle, „meie ei tunne mitte nenda nälga ja oleme rõõmsad, kui teie enam saate“.

Lapsukesed sõiwad nüüd kõik omad kõhud täis, aga wanem wend jättis ühe tüki järele. Pealeseda, kui nad oliwad Jumalat leiwa eest tänanud, astus wanem wend uksest wälja, täkk leiba pihus hoides. Lumega kaetud puude wahelt paistis päike poistefele silmi, teda lahkest teretades, ja külm tuuleõhk andis ta kahwatanud palgedele suud, et nad punajeks läksiwad. Kui ta seal nenda seisab, kuuleb ta korraga üht weikest linnuheit. Tä

vaatab nüüd senna poole, kust heal tuleb, ja näeb nüüd üht weikest linnukest lume sees külmetanud liikmetega wärisedes. Suure külma ja nälja pärast ei jõudnud ta oma tiibu liigutada ja oli kui surnud. Sellepärast ei jõudnud ta lumest wäljatuša ja kõit püüdmissed oliwad ilmaaegu.

„Waene linnuke,“ hüüdis nüüd haleda healega pois, „sa oled külmetanud lume sees ja näljas.“ Ta töetis tema üles, hoidis ta oma palge ligidal ja tegi nenda wiiji taa liikmed jälle soojaks. „Waata ema“ ütles nüüd pois, „see weike linnuke ei pea mitte külma ja nälja pärast ärasurema. Ma olen tema liikmed soojendanud ja oma leiwaraasukesed temaga jaganud. Ma leidsin teda sealt lume pealt külma käest wärisemast.“

Nende sõnadega läks ema südamest uus lootus läbi, nenda kui päikesekiired pimedast pilvest, ja ta hüüdis nüüd usklikult taewa poole waadates! „Ei lange üks ainus warblane maha ilma teie Jsa tahtmata“, Matt. 10, 29. Ma usun oma Õnnis-tegija sõnu; ja kas tohin maa weel kurb ja täis muret olla, kui Jumal linnukeste eest muretsseb! Oh lassem, mu lapsukesed, teda tänada ja paluda!“

Ta oli praegu alles omad wiimsed palwesõnad wäljaöelnud ja oma põlwepealt ülessetõuenu, seal astus Josep tuppa, ja tema järel tobe üks rikas mõisnik. Mõisnik, kes nende ligidal elas, ei olnud üksi raha ja waranduse poolest rikas, waid kaa ligimese armastuse poolest.

„Jumal trööstigu teid,“ hüüdis ta siiseastudes, „Josep, mispärast ei awaldanud teie mulle oma häda?“

„Saada meile abi ahastuses, Jumal, sest inimese abi on rühine!“ Laul 60, 13., wastas Josep laulikuga.

„See on nenda tõsi, aga Jumal on mind õnnistauud, ma olen üksi, ja rikkust ja wara on mull küll, sellepärast on mind Jumal kaa täna siit mööda saatnud, kes teie lootuse põhi on, ja ta saadab nüüd minu läbi teile abi. Praegu tuln ma hommiku-palwest koju, kus kaa teie, Josep, olite, ja läksin siis teie hart-likust mööda. Siin nägin ma teie wanemat poega üht külmeta-nud lindu soojendamast ja temaga oma wiimast leiwaraasukest

jagawat, ja seal tulivad mulle jelle mehe sõnad meele, kes täna palvetunnis 146, laulu üle rääkis: „Kes lohut annab näljatfile; Jehowa on see, kes labtipeastab neid, kes on finniseutud;“ ja kuulsin oma Jumala healt omas südames, tee kaa sina nenda nende waeste lastele, kes siin selles waeses hurtsikus elawad.“ Ma ruttasin koju, ja tulin weel suurema rutuga tagasi, nenda et ma teid Josep weel siin ukseläwe pealt kätte sain. Ja nüüd tule seia, Kristijan, sa hea pois, ma tahan sulle siin seda äratasuda; mis sa weikese linnukese pärast oled ära kantonud.“ Mõisaherra tõmbas seda õeldes suure korni oma mantli alt wälja, mis ta seiamaanil seal warjul oli hoidnud, kus leiba, juustu ja kõiksugu puuwilja sees oli. Ta andis nüüd kuhjani täidetud korni Kristijani kätte ja ütles rõõmsa healega: „Wõta ja jaga kõigile siin, mis elab hea meelega.“ Poistekese süsimustad silmad läikisid nüüd rõõmu pärast ja waatasiwad tänulikult wõõra herra peale, ja kõik teised lapsukesed rõõmustasiwad endid temaga. Igauks sai oma jau, nooremast kurni wanemani, ja ema ja isa kaa.

„Oh waadake ommetigi, kui imelikult Jumal meie palwed on kuulnud!“ hüüdis nüüd ema rõõmsa südamega. „Enne kui meie hüüame, kuuleb ta,“ ütles Josep tänulikult taewa poole waadates.

Wõõra mehe filmad oliwad nüüd täis pisaraid ja läksiwad rõõmu pärast, et tema anded nii tänulikult oliwad wastuwõetud.

„Kuulge, armas Josep,“ hüüdis nüüd mõisaherra, ulfest wäljaastudes, „sina oled siin kuulus puusepp, sellepärast tahan ma sulle tööd anda. Palwemaja, kus meie täna olime, on lagunemas, ja ruum on kitsas, sellepärast pead sa homse päewaga uut palwemaja ehitama hakkama, mis ma enese peale wõtan kõik äramaksta.“ Nende sõnadega jättis mõisaherra hurtsiku Jumaloga, kus rõõmsad südamed ja usklikud hinged ennast ühendasiwad, Jumalale tänu andma.

Sest ajast saadik ei tunnud waene puusepp oma perega enam häda, waid Jumala õnnetus oli nende üle, kes oma palehigi sees tööd tegiwad. Kui lewadised soojemad päewad tulivad, lastiwad nad weikese warblase alnast wälja, kes neile õnne oli

majaõse toonud ja nüüd pealegi iga hommiku weel afna taga oma tänulaulu laulis.

Weikene Kristjan awitas oma isal palvemaja ehituse juures laastusi äraakanda ja õppis pärast ise puusepaametit. Palvemaja sai aga selle lou pärast tüttawaks, ja seal kuuldi weel mitu korda neid sõnu: „Eks faks warblost müüda weeringa eest? ja ei lange üks ainus neist maha ilma teie Jsa tahtmata.“ „Seepärast ärge kartke mitte; teie olete paremad kui palju warblasi.“

Õppige siin, mu lapsukesed, et ükski loom hädas ei ole, ilma et meie temale peaks appi tulema, ja et Jumal iga hea tegu juba seega tasub, et meie teame, et meie üht head tegu oleme teinud. Lapsed, uskuge, mis Jumal meile on tõutanud!

45. Kaaren ja sõrmus.

Ühes külas Warshawi linna ligidal Pohlamaal elas kord üks Jumalafartlik põllumees, nimega Darby, kes juba mõne aasta eest tagasi Saksamaalt seia oli elama asunud. Et temal ühel suwel weidi sõsetulekut oli, et oma hüüriraha talwel ei jõudnud äraaketa, seal tahtis mõisnik, kelle käest ta maa oli rentinud, teda äraajada. Põllumees, kellel oma koht armsaks oli saanud läks mitu korda kõwa südamega mõisniku juure selle palwega, teda mitte äraajada, aga kõik oli ilmaaegu. Teisel päewal pidi ta juba oma naese ja lastega äraetud saama. Shtu tuli ja ta kogus nii kui ikka omad lapsukesed oma ümber, ja tegi siis oma naesega üks teise järele palwet. Seal, kui weel alles need sõnad helisewad: „Jõsand, ja rikas Jumal, kes sa Eliast nälja ajal oma kaarnate läbi toitfid, tule kaa meile usinaaste appi.“ Seal kuulsiwad nad afna taga kõwaste koputawat.

Kõik oliwad ehmatanud; sest kes pidi see olema, kes neid nüüd waikses palwetunnis tuli hirmutama? Seda tegi üks wana sõber, üks kaaren, keda kord aastate eest tagasi Darby isa pefast oli wäljawõtnud ja kodu suureks kaswatanud. Darby tegi nüüd, kui ta oma sõbra silmas, afna lahti, ja kaaren hüppas tuppa, oma noka wabel üht hiilgawat sõrmust hoides, mis falli kiwidega oli ehitatud. Põllumees tahtis sõrmuse äramüüa; aga aegsaaste

tuli temale weel hea mõtte südamesse; ta tahtis teda enne oma õpetajale näidata ja tema käest nõuu küsida, mis tema selle sõrmusega pidi tegema. Õpetaja tundis kohe, et sõrmus kuningas Stanislaus'i oma oli, kelle juure ta siis kaa kohe läks ja temale mehe lugu awaldas, ja kuidas kaaren temale sõrmuse oli toonud. Kuningas lasi Darby oma juure tulla, kui tema teenrid temale kaa olivad öelnud, et nad üht kaarnat olla näinud kuninglikus majas, ja tasus nüüd põllumehele nenda, et ta korraga kõigest hädaft oli peasnud. Teisel aastal kinkis kuningas temale ühe maja linnaft, kus suur aed kõrwas oli. Majakuse külge sai suur laud finnitatud, kuhu üks kaaren sõrmusega oli pealemaalitud, ja pildi alla need sõnad:

„Kui hüüdsid appi kitsikuses mind,

Ma kohe kaarna läbi awitasin sind!“

Nenda kui Jumal kaarnate läbi oma sulase Eliasele appi tuli, awitae ta taa seda waest talupoega kõigest hädaft.

46. Wähid Jamaikas.

Sa oled ehk ju tihti üht wähti näinud. Misjuguine imelik loom ta on. Etft läinud ta ju tihti su cest paku, ja pealegi tagaspidi, kui ei julgeks ta ennast ümberpöörata, enne kui ta sinust eemale ärajõuaks, ja ei näpistanud ta sind ju sinu sõrme, kui sa püüdsid teda finnisaada. Sa oled ehk kaa ju mõne ärasjõonud, pealeseda kui ta keewa wee sees oma musta karwa walu pärast puuaseks muutis; ja ta liha oli sulle wist küll moka järele.

Täna tahan ma sulle aga ühest weel imelikumast wähist jutustada, keda sa ehk weel pole näinud. Ta elab mägede otsas ja pealegi Jamaikas. Jamaika on üks saar Lõune-Indias, mis Põhja- ja Lõuna-Amerika wahel on. Saar on 270 □-penikoormat suur ja seal elawad 400,000 inimest. Selle saare peal on põhjatu suured ja kõrged kaljud, mis pilweteese ulatawad, ja päikene heidab sin omad tulised kiired wastu paljaid kaljuseinu. Kui see saar mitte suurtest metsadest poleks laetud, siis ei wõiks sin keegi suure palawuse pärast elada. Igal aastal, ühel seatud ajal, see saar meikawad, koguwad endid sin wähid mägede otsast ühte koku,

kust nad siis suurtes seltsides, wahel tuhandete wliisi, mööda kaljusid merekaldale marsiwad. Reid on siin kaks sugu, mustad ja walged wähid; walged wähid on suuremad kui nende mustad sugulased, ja kahest wähist wõib ju inimene lõhu täis süü. Nende rändamiste-aegadel on Jamaica saar neist üle kaetud, ja nad teewad oma jooksmisega niijugust mürinat, kui hakkaks taewas pilwe minema; nad wõiwad nii ruttu jooksta, et inimene neid waewalt wõib kätte saada.

Kui need loomad endid merekaldale on kokkukogunud, lähewad nad wee sisse suplema, ja sellejuures panewad nad kaa senna omad munad.

On nad selle tööga walmis, siis rändawad nad mööda merekaldaid ülesse ja alla. Neil pole enesel karpi, waid ronivad teiste loomade karpide sisse. Oma wiimsest rändamifest saadik on nad suuremaks kašwanud, ja sellepärast on mõnele wanad karbid weikeseks jäänud. Nenda otsib siis igaüks omale uue karbi. Isegi teada, et nad oma wana karpi enne ära ei auna, kui weel uut paremat pole enesele leidnud; sest see wõiks kaa olla, et nad sugugi paremat ei leia. Wähl ronib nüüd ühest karbist teise sisse, kunni ta enesele just ühe oma leha järel on leidnud. Mõne kuu pärast koguwad nad endid jälle merekaldale kokku, just kui suur rügement soldadisi, ja marsiwad suure mürinaga just kui ratsahobuste seljas, üles mägede otsa tagasi.

Kui imelikult õpetab Jumal neid weikesi loome, kui imekspanemisewäärt on kõik tema teud, ja igal pool näeme meie teda oma heldet kätt awaldawat, niihästi ülewal õhu sees, kui all merepõhjas, maa peal ja maa all ja kõigis asjus, mis elab ja liigub.

Oh lapsed! Kui õnnelikud wõite teie olla, et Jumal, maa ja taewa Looja, teie isa on, ja weel õnnelikumaks wõite teie saada, kui teie iga päew omas elus püüaks Jumalat ja oma Õnnistegijat armastada.

47. Sipelgaperekond.

Waata seal üht sipelgapesa! Kui usinad on need weikesed loomad! Nad jooksewad senna tänna, edasi tagasi, aga mitte mängimisele, waid neil on eesmärk mõtete põhjuselks wõetud, mis nad tagaajawad ja mis nad kõige oma jõuuga jahawad täpselt teha.

Sipelgaid on üleüldisi kolm sugu: isased emased ja töölised. Isastel ja emastel on walged läikiwad tiivad. Sugutegemise ajal näitse neid töötajate seas olewat. Kui üks sipelgas ehk oma kohut ei täida ja paku läheb, on teised temal kohe taga järel. Kord nägime meie, kuidas teised ühel, kes reast wäljaastus, kohe tema tiibadest linnihakkasid ja teda jälle tagasi oma platsi tõiwad.

Töölised on nende küla talupojad, müürišepad, lapsehoidjad ja turulkäijad teenrid, ja nad on väga hooolsed omas töös. Ehk olete juba lugeund, misugused imelikud hooned enesele walged sipelgad (termitid) Afrikas ülesehitawad, wabel neliteistkümmend järku üksteise peale ja üle mehe kõrguseni, kelle wastu Europa punased, kollased ja mustad sipelgad omad hooned arwawad paremine maa alla ehitada, kust siis ka wabel weel suur kummitud katus wälja paistab just kui Muhamedi ümmargune kirikutorn. Wõib olla, et Afrikas nende sugulastel õhk parem on, ja mitte nii väga muudetaw kui siin. Oleks meil võimalik ühe sipelgapesast katusi ärawõtta, s. t. seda mulda ja liiwa, kellest nende katus on ehitatud, siis oleks kõiksugu lambrid ja lambrikesi võimalik näha mis väga suure hoolega ja kenaste, kunstlikult on ülesehitatud, sojad ja nii kõwad, et wesi sisse ei wõi tungida.

Üht töökamat ja usinamat perekonda pole olemaski. Lapsehoidjatel võib tööd küll olla, kus sajanded ja tuhanded weikesed loomad peawad toidetud saama.

Dma esimestes elupäewades ei näe nad sugugi sipelga moodi wälja waid ennemine weikeste terakeste ehk munakeste sarnatsed. Weikesed pojakesed peawad kõik söödetud, puhastatud ja soojalt hoitud saama. Kui palaw on, saawad nad wäljawiidud ja päewa tätte pandud. On wäljas ehk väga palaw ehk külm, saawad nad jälle tuppa tagasi toodud, sest nenda kui ju teate, ei wõi weikesed lapsed palju kannatada.

Imešpanemise wäärt on lapsehoidjaid tähele panna, kuidas nad enesele palju waewa teewad, neid teenides; kui lapsed suuremaks kaswawad, wõiwad nad neile küll suurt waewa teha, aga need truud lapsehoiajad ei pane seda waewa miksiks. Niisugusel suutel perekonnal pole ka kerge asi turule minna. Ma nägin kord

üht sipelgat; kes ühe õunatükike ümber mitu lorda piiras; teda igalt poolt tähele pannes. Ta nägi küll tema jõuu tarwis wäga suur olemat, sellepärast läks ta tagasi ja tõi nüüd teist neli selt-simeest enesega kaasa. Nad saagistiwad nüüd õunatüki lahte jalku. Kolm sipelgat wõtjivad suurema, kaks weikejema tüki ja wedajiwad neid nüüd ühendatud jõuga koju.

Dma pildi seletuseks, kus üks termitide seestpidine ehitus üles on wõetud, tahame lõppeks weel mõni sõna öelda.

Nende hooned ehk elumajad on ühe kõrge heina sau sarnatjed. Kesk kindlat elumaja on üks kambri kuningale ja tema prouale. See hoone on ilusaaste wõlwitud ja sawist ehitatud. Teised kambriid seal kõrwas on nende tööliste ja soldatitele ehitatud. Siis tuliwad keldrid, kuhu rooga kogutakse, ja lastetoad, kus weikesti söödetakse. Seal paneb kuningaemand, kes nenda oma kambri on nisse müüritud, et wälja ei saa, omad munad; ja kuulge imet! kabe kümne nelja tunni sees 80,000 tüki, mis töölisted koha oma koha peale ärawarewad ja pärast nende eest muret kannawad.

Uma nende kambriteta ehitawad termitid enesele weel tagawarakambriid, muresewad teeradade eest, mis hoonest läbi, ühest kambriist teise wiiwad; nad teewad enestele sillad ja trepid ja kõik, mis ühe kuningliku maja tarwis waja läheb.

Sp. s. 6. „Mine sipelga juure, sina laisk! waata tema wiisid ja saa targaks.“ „Ta walmistab oma leiba juwel ja korjab oma toitu kokku leikuse ajal.“ Kui kaua oled ja maas, sina laisk?

See on hea nõu ja tähtjas küsimine kõigile, kes neid sõnu loewad. Ma ei tea, kas meie weel töölamaid ja usinamaid loome wõiksimine leida (wõib olla, et mesilased nendesarnased on), kes pealegi weel endid nii ühel meelel kous hoitawad.

Iscäranis awaldawad nad ühenduse kasu omas elus. Wis-sugune wäeti loom on üks ainus sipelgas; aga suur sipelgaparw oma rändamiste peal, kuidas seda Põuna Ameerikas ja Afrikas näha nõib, on nii wägew, et ükski jõud neid ei wõi ärakawitada. Kui aga üks pool tosinat neist eunast tahaks kokkubetta, saakswad nad aga weidi lorda saatma ja peakswad pea otja saama; aga suurtes hullades ühendatud, ehitawad nad majasid, koguwad wa-

randuist, muretsewad oma perede eest ja sõdiwad oma waentaste wastu. Ma pole selleüle kahe wahel, et kui nad meie keelt õskasidwad kõnelda, saaksiwad nad meie ütlemä: Meie oleme enesele tahtumiste ja mõtete põhjuselä selle wana sõna pannud: „Ühendatud seisame, lahutatud langeme.“

48. Krahwi Schuwalowi aed Peterburgis.

Aastal 1869 elasin ma ühes suwemajas Pargola külas, mis 15 wersta Peterburgist Soomemaa poole, mägede otsa on ehitatud. Nüüd läheb Soomemaa raudtee sealt mööda.

Krahwi Schuwalowi aed, kes oma loomuliku ilu poolest kõige kenam koht Peterburgi ümberkaudu on, seisab igäühel lahti ja on esimese ja teise Pargola küla wahel, mis üks teisest kolm wersta eemal seisawad.

Kui ma esimest korda selle aja sisse tulin, sell nimetatud aastal, ja pealegi oma wenna juhutamise läbi ühe kõrge mäe tagant kivitrepist mäe otsa jõudsin, siis ei wõinud ma küll Jumala imeliku looduse üle imesteledda. Mäe otsast pidime meie weel metsast läbiminema ühe kõrgema mäe otsa, mis „Parnas“ nimetatasse, ja mis kena kantsi moodi wäljanäeb ja suurtest kasepuudest sisse on piiratud. Siit kõige kõrgemast kohast selle aja seas wõisin ma korraga kõik maailma ilu näha, mis mind halatusest kohkuma pani. Mägi läks wõlwitud trepi kombel alla poole, kus kenad roosipõõsad ja püripuud õitseiwad. Mäe all oli kena tiik ja natuke kaugemal weel üks suurem tiik, mis palju madalamal esimesest seisist ja rohilistest puudest just kui peegel rohilisest wäritud sai. Kõige kõrgema puude üle wõisin ma Pargola küla, kus Schweitsi suwemajad oliwad ülesehitatud; näha ja kaa kolm ilusat järwe. Esimese järwe ääres, Parnasist pealt waadates, oli surnuad suure mäe otsast, kuhu kaa suur kirik on ehitatud; sealt weel kaugemale wõisin ma rikkisõllud haljendades näha ja lõppeks suurt Peterburgi linna, kust mita jada kuld-kiriku torni päikepaistel järejwad.

Ma ei wõinud Jumalt mitte küllalt tänada tema heiduse pärast, mis tema meie oma looduse sees awaldab, aga weel enam

tänasin ma teda selleüle, mis ta minule sell aastal wainus oli arwaldanud. Ma sain nüüd teiste mõtete peale jubatatud, sest nenda kui ma seal selles ilusas rohuajas olin, tuletasin ma meele, et Jumal mind oli oma aeda, see on oma püha kogudusesse istutanud, ja mägi, kelle otsas ma seisin, tuletas mulle Jesust, seda igawest kalju, meele, kelle peale meie usumaja on ehitatud. Kui ma mäe all neid kena tiikisid nägin, tuletasin ma enesele Siloa tiiki meele, ja Jesust Kristust, kes Jsaat oli läkitatud meid terweks tegema. Weisapüüd omas õilmetes tunnistasiwad, et kaa meie peame ujutunnistuse õisi, aga kaa tegude wilja kandma. Suwehooned ja kirikud tuletasiwad mulle seda meele, et meil siin jäädawat paika ei ole, ja et inimestel kord on seatud surra. Ma nägin Pergola järwe oma silma ees läikivat, ja see wesi tuletas mulle mu Ennistegija ristimist Jordanis ja minu enese ristimist seal meele, ja ma mõtlesin tema tähenduse peale wana uskliku Lutheruse sõnadega, mis tema omas katekismuses 4 peatükis on kirjutanud: „See tähendab, et wana Adam (see on meie patune süda) peab igapäewase lahetsamise läbi meie sees äraarutatud saama ja surema kõige patu ja kurja himudega, ja iga päew jälle ettetulema ja ülestõusma see uus inimene, kes õiguses ja pühitsuses Jumala ees peab igaweste elama,“ ja nenda kui püha Paulus ütleb Roma x. 6 peat.: „Meie oleme Kristusega mahamaetud ristimise läbi surma sisse, et otsakui Kristus on ülesäratatud surnuist Jsa auu läbi, meie kaa nenda peame uues elus käima.“ Mu film nägi rukkiväljastid ja nad kuulutatiwad, et tööd on palju, aga töötegijaid pisut, ja et meie Jõsanda töötelijad peame olema. Lõppes waatasin ma põhjatu suure linna peale, ja tema säravad fuldkatulfsed kuulutatiwad mulle uut Jerusalema linna, selgest fullast, kus meie kord, kui otsani truuis jääme, igaweses nooruses oma Ennistegijat saame kiitma ja tänama.

G. W. J.

Kind 25 kop.